

Programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā”

ietekme uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību valsts un reģionālajā līmenī

Pētījums īstenots ar Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmas finansiālu atbalstu

Satura rādītājs

Ievads	4
Izmantotie saīsinājumi.....	4
Pētījuma mērķis un darba pieeja.....	5
Situācijas raksturojums PPP jomā Latvijā un kaimiņvalstīs	6
Latvijas pieredze.....	6
Lietuvas pieredze.....	8
Igaunijas pieredze.....	9
Programma „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā”	10
Programmas mērķi.....	10
Programmas aktivitātes.....	10
Programmas finansēšanas avoti.....	10
Programmas ieviešanas gaita.....	11
Īstenoto apakšprojektu analīze	12
FEP izstrāde PPP projektam „Limbažu galvenās reģiona bibliotēkas būvniecība un apsaimniekošana”.....	12
FEP izstrāde PPP projektam „Ādažu novada domes administratīvās ēkas būvniecība un apsaimniekošana”.....	14
FEP izstrāde PPP projektam „Daudzfunkcionālā sporta un veselības kompleksa būvniecība un apsaimniekošana Limbažu pilsētā”.....	16
PPP projekta „Olaines cietauma būvniecība un uzturēšana” konkursa dokumentācijas izstrāde un darbinieku apmācība.....	18
FEP izstrāde PPP projektam „Jaunu ēku būvniecība, esošās infrastruktūras sakārtošana un apsaimniekošana sociālās aprūpes centrā „Ķīši”.....	19
FEP izstrāde PPP projektam „Rāznas nacionālā parka apsaimniekošanas infrastruktūras izveide”.....	20
FEP izstrāde PPP projektam „Ogres novada satiksmes optimizācijas objektu - autotransporta un gājēju tilta pār Ogres upi un tuneļa zem dzelzceļa Rīga-Daugavpils būvniecība”.....	21
FEP izstrāde PPP projektam „Ogres biznesa un inovāciju inkubatora rekonstrukcija”.....	22
FEP izstrāde PPP projektam „Augstskolu - RTU, LU un RSU - infrastruktūras attīstība un apsaimniekošana”.....	23
FEP izstrāde PPP projektam „Pirmsskolas izglītības iestādes Rīgā, Maskavas ielā 256, renovācija, apsaimniekošana un bērnudārza pakalpojuma nodrošināšana”.....	25
FEP izstrāde PPP projektam „Jaunas sporta halles būvniecība un apsaimniekošana Tukuma pilsētā”.....	26
Labās prakses piemēru analīze	28
FEP izstrāde PPP projektam „Sociālās aprūpes centru „Stella Maris” un „Mežciems” rekonstrukcija un apsaimniekošana Rīgā”.....	28
PPP projekta „Šķirotavas un Kurzemes ieslodzījuma vietu celtniecība un uzturēšana” FEP un saistīto dokumentu izstrāde un darbinieku apmācība.....	30
Programmas ietvaros īstenoto PPP projektu ietekme uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību	32
Finansējuma piesaistes iespējas turpmākai PPP modeļa ieviešanai	33
Galvenie kavējošie faktori PPP modeļa ieviešanai Latvijā	34
Priekšlikumi PPP modeļa ieviešanas veicināšanai Latvijā	37
Izglītošana un informēšana.....	37
Sadarbības veicināšana.....	37
PPP pieredze.....	38

Ievads

Izmantotie saīsinājumi

Pētījumā izmantoti šādi saīsinājumi:

Saīsinājums	Skaidrojums
BOOT	PPP līgums, kas paredz objekta būvniecību, piederību, apsaimniekošanu un nodošanu (no angļ.val. Build – Own – Operate – Transfer)
CFLA	Centrālā Finanšu un līgumu aģentūra
DBFO	PPP līgums, kas paredz objekta projektēšanu, būvniecību, finansēšanu un apsaimniekošanu (no angļ. val. Design - Build - Finance - Operate)
E&E nozare	Elektronikas un elektrotehnikas nozare
FEA	Finanšu un ekonomiskie aprēķini
FEP	Finanšu un ekonomiskais pamatojums
FM	LR Finanšu ministrija
Koncesija	PPP līgums, ar kuru koncesionārs (privātais partneris) koncesijas līguma ietvaros uzņemas visus ar koncesijas līgumā pielīgto saistību izpildi saistīto ekonomisko risku vai būtiskāko daļu no šī riska.
LGB	Limbažu Galvenā bibliotēka
LIAA	Valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra”
LR PPP likums	Latvijas Republikas valdības 2009. gada 18. jūnijā pieņemtais „Publiskās un privātās partnerības likums”
LT PPP likums	Lietuvas Republikas valdības 2009. gada 11. novembrī pieņemtais likums „Par publisko un privāto partnerību”
LU	Latvijas Universitāte
MK noteikumi Nr. 364	2008. gada 26. maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 364 „Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” apakšprojektu atklāta konkursa nolikums”
OBII	Ogres biznesa un inovāciju inkubators
Pētījums	Pētījums „Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētās programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” ietekme uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību valsts un reģionālajā līmenī”
PPP	Publiskā un privātā partnerība (atsevišķos normatīvajos aktos var tikt lietots arī kā termins „Valsts un privātā partnerība”)
Programma	Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programma „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā”
RFO	PPP līgums, kas paredz objekta renovēšanu, finansēšanu un apsaimniekošanu (no angļ.val. Renovate – Finance – Operate).
RNP	Rāznas nacionālais parks
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SAC	Sociālās aprūpes centrs
SVF	Starptautiskais valūtas fonds
Valdības rīcības plāns	Ministru kabineta 2011. gada 23.februāra rīkojums Nr. 67 „Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai”

Pētījuma mērķis un darba pieeja

Pētījuma mērķis

Ši Pētījuma mērķis ir izpētīt PPP kā alternatīva finansēšanas modeļa ietekmi uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanu programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” ietvaros, kā arī informēt sabiedrību par pētījuma rezultātiem un PPP modeļa ieviešanas turpmākām iespējām.

Darba pieeja

Ši Pētījuma ietvaros tika veikta Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” ietvaros iesniegto apakšprojektu iesniedzēju kvantitatīvā aptauja, lai noskaidrotu:

- ▶ ar kādām problēmām šobrīd saskaras apakšprojektu iesniedzēji, kuras būtu iespējams atrisināt, īstenojot PPP projektu;
- ▶ kāda būtu ietekme uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un/vai pieejamību PPP projekta īstenošanas gadījumā un kas būtu PPP projekta mērķa grupa jeb galvenie ieguvēji no PPP projekta īstenošanas;
- ▶ kādi ir apakšprojektu iesniedzēju galvenie sasniegumi PPP projekta ieviešanas jomā;
- ▶ vai ir plānots turpināt PPP projekta īstenošanu.

Pētījumā papildus sniegtajam pārskatam par visiem 13 šīs programmas ietvaros atbalstu saņēmušajiem apakšprojektiem ir izvēlēti divi apakšprojekti, kuru iesniedzēji tika intervēti par viņu pieredzi saistībā ar PPP projektu īstenošanu un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” ietekmi uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanu.

Apkopojot galvenos kavējošos faktorus PPP modeļa ieviešanai Latvijā, tika ņemti vērā:

- ▶ apakšprojektu iesniedzēju kvantitatīvās aptaujas laikā paustie viedokļi;
- ▶ Latvijas Republikas Finanšu ministrijas kā PPP politikas izstrādātāja viedoklis;
- ▶ biedrības „Publiskās un privātās partnerības asociācija” viedoklis;
- ▶ līdz šim veikto pētījumu par PPP jomas attīstību Latvijā rezultāti.

Pētījuma ietvaros netika veikta apakšprojektu iesniedzēju sniegtās informācijas neatkarīga pārbaude un ekspertu sniegtā viedokļa pamatojuma analīze.

Situācijas raksturojums PPP jomā Latvijā un kaimiņvalstīs

Latvijas pieredze

Laika posmā no 2004. līdz 2009. gadam tobrīd par PPP attīstību atbildīgā LR Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esošā institūcija - valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (turpmāk – LIAA) ir veicinājusi potenciālo PPP projektu īstenošanas uzsākšanu, aktīvi organizējusi dažādas tikšanās un arī sniegusi konsultācijas publiskā, privātā un nevalstiskā sektora pārstāvjiem par jautājumiem, kas saistīti ar PPP projektu īstenošanu, tādējādi veicinot PPP attīstību Latvijā.¹

2005. gadā LIAA uzsāka piecu PPP pilotprojektu sagatavošanas darbi, lai izpētītu, kādi šķēršļi varētu būt šādu projektu realizācijai. Pilotprojekti tika izvēlēti dažādās nozarēs, kā arī ar dažādiem iespējamajiem PPP modeļiem, tajā skaitā:

- ▶ jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība un apsaimniekošana Cēsīs (BOOT);
- ▶ Jēkabpils siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija (Koncesija);
- ▶ Ogres mākslas skolas renovācija un apsaimniekošana (RFO);
- ▶ Cēsu pilsētas ielu rekonstrukcija un apsaimniekošana (DBFO);
- ▶ mājojļu būvniecība ar sociālajiem un īres dzīvokļiem un šo mājojļu apsaimniekošana Salaspilī (DBFO).

Visiem pieciem projektiem tika sagatavoti finanšu aprēķini, bet īstenots tika viens projekts – Ogres mākslas skolas renovācija un apsaimniekošana. Iemesli, kādēļ netika realizēti citi pilotprojekti, ir dažādi – tobrīd esošais finanšu saistību apmērs pret visu pašvaldības budžetu, iespējas saņemt valsts investīcijas projekta īstenošanai, normatīvā regulējuma nepilnību dēļ u. tml.²

Saskaņā ar Latvijas nacionālo attīstības plānu 2007. – 2013. gadam joprojām viens no valsts līmenī risināmajiem uzdevumiem ir veidot aktīvu sadarbību starp publisko un privāto sektoru, panākt, ka partnerība kļūst par nozīmīgu mehānismu publisko pakalpojumu un infrastruktūras nodrošināšanā.³

Piemērojamie tiesību akti

2000. gada sākumā Latvijas Republikas Saeimā tika pieņemts un stājās spēkā Koncesiju likums, savukārt 2002. gada pavasarī tika apstiprināta Koncesiju veicināšanas (privātā kapitāla piesaiste valsts funkciju veikšanai) koncepcija, kuras principi tiek piemēroti PPP jomas attīstībai.⁴

2009. gada jūnijā tika pabeigts divus gadus ilgušais darbs pie likuma projekta izstrādes, un Saeimā tika pieņemts Publiskās un privātās partnerības likums (turpmāk – LR PPP likums), kas šobrīd ir nosaka PPP tiesisko saturu Latvijā, definē un regulē galvenos PPP jautājumus un aizstāj iepriekš PPP jomu regulējošo Koncesiju likumu un Publisko iepirkumu likuma 67. panta 3. daļu.

Pamatojoties uz sākotnējo PPP projektu realizācijas praksi, LIAA, CFLA un FM izstrādāja standartizētu ar PPP iepirkumu saistītu dokumentāciju, piemēram, iepirkuma konkursa nolikumu, PPP līgumu u.c., lai maksimāli atvieglotu PPP projekta īstenošanas procesu.

PPP projektu attīstībā iesaistīto institūciju atbildības sadalījums

Saskaņā ar LR PPP likumu 2009. gada jūnijā atbildība par PPP projektu attīstību Latvijā no LR Ekonomikas ministrijas nonāca LR Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) kompetencē.

Par PPP politikas ieviešanu atbildīgā iestāde Latvijā ir FM, savukārt PPP projektu uzraudzību veic Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA), kura papildus projektu uzraudzības funkcijai nodrošina arī kompetences centra funkcijas un sniedz konsultācijas ar PPP jomu saistītajos jautājumos.

PPP projektu izvērtēšanas process

Saskaņā ar LR PPP likumu CFLA izvērtē PPP projektu finanšu un ekonomiskajos aprēķinos (turpmāk – FEA) iekļautos pieņēmumus, risku sadalījumu starp publisko un privāto partneri, kā arī projekta atbilstību vietējā, reģionālā un valsts līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem.

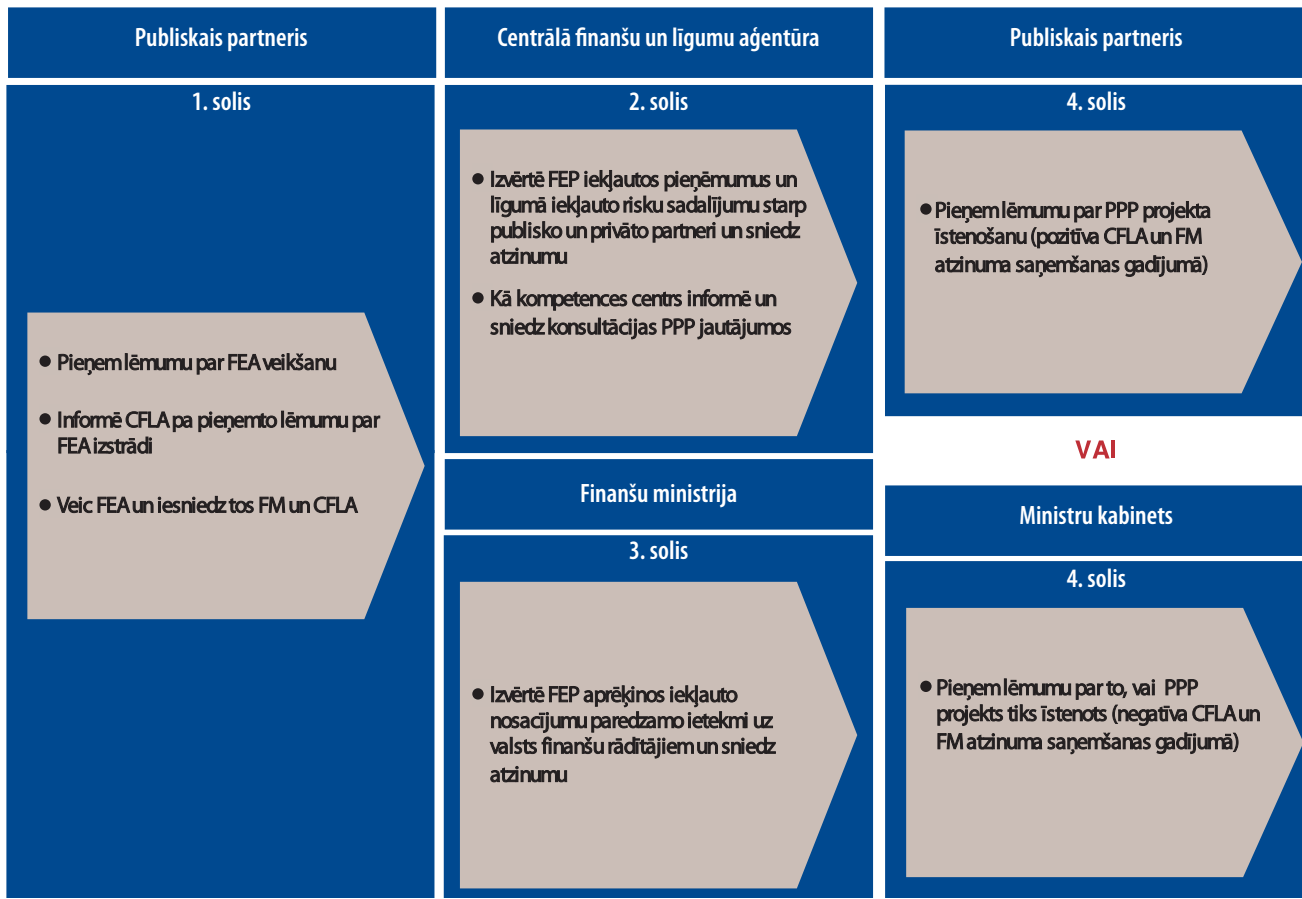
Savukārt FM izvērtē PPP projekta aprēķinos iekļauto nosacījumu paredzamo ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un valsts parādu.

1 Biedrības “Publiskās un privātās partnerības asociācija” mājas lapā norādītā informācija, www.pppa.lv

2 Publiskā un privātā partnerība Latvijā: pieredze un perspektīvas (2010): Baltic Institute of Social Sciences nodibinājums, 31. lpp.

3 Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (2006). Latvijas nacionālais attīstības plāns (2007–2013). Rīga: LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, 30. lpp.

4 Biedrības “Publiskās un privātās partnerības asociācija” mājas lapā norādītā informācija, www.pppa.lv

PPP projektu izvērtēšanas soļi Latvijā

PPP projektu pieredze

Analizējot CFLA rīcībā esošo informāciju, Pētījuma autori secina, ka Pētījuma veikšanas brīdī ir noslēgti 60 spēkā esoši PPP līgumi, no kuriem 56 ir koncesiju līgumi, kas devuši būtisku pieredzi PPP jomā. Šobrīd PPP projekti tiek īstenoti šādās nozarēs:

- ▶ Izglītības nozare (četru pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecības un apsaimniekošanas projekts Ķekavā, Mārupē, Tukumā un Ogrē, kura ietvaros PPP iepirkums tika veikts atbilstoši Publisko iepirkumu likuma prasībām, un Ogres mākslas skolas renovācijas un apsaimniekošanas projekts);
- ▶ Sabiedrisko pakalpojumu nozare - 10 PPP projekti, t.sk., piemēram,
  - siltumapgāde Siguldā - Siguldas dome un SIA „Wesemann”;
  - siltumapgāde Inčukalnā - Inčukalna novada dome un SIA „Straujupīte”;
  - atkritumu apsaimniekošana Siguldā - Siguldas pilsētas dome un SIA „Vaania”;
  - siltumapgāde Ventspilī - Ventspils pilsētas dome un Stadtwerke Flensburg GmbH, kas, lai gan uz Pētījuma veikšanas brīdī ir apturēts privātā partnera finansējuma trūkuma dēļ, ir piemērs tam, ka PPP jomā var tikt veidota arī starptautiskā sadarbība, u.c.
- ▶ transporta un sakaru nozare – 48 PPP projekti;
- ▶ veselības aprūpes nozare - Jelgavas rajona slimnīcas projekts - Jelgavas rajona pašvaldība un Personālsabiedrība „PS Kapitāla pārvaldes sistēmas”.

Analizējot CFLA rīcībā esošo informāciju par noslēgtajiem PPP līgumiem, Pētījuma autori secina, ka šī Pētījuma veikšanas brīdī ir noslēgti PPP līgumi par kopējo ieguldījumu summu vairāk nekā 39 mlj. LVL apmērā.

Ņemot vērā to, ka neviens no līdz šim uzsāktajiem lielo infrastruktūras PPP projektu iepirkumiem nav veikts saskaņā ar PPP likumu, gan publiskie, gan privātie partneri atzīst⁵, ka būtu lietderīgi Latvijā īstenot vienu PPP „paraugprojektu”.

Tas palīdzētu stiprināt abu pušu uzticēšanos PPP kā piemērotam risinājumam un praktiski demonstrētu līdz šim paveikto – sakārtoto normatīvo regulējumu, izveidoto uzraudzības institūciju darbību un jaunās partneru sadarbības formas.

5 Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (2006). Latvijas nacionālais attīstības plāns (2007–2013). Rīga: LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, 9. lpp.

Lietuvas pieredze

Piemērojamie tiesību akti

PPP projektu ieviešanu Lietuvā regulē Lietuvas Republikas valdības 2009. gada 11. novembrī pieņemtais likums „Par publisko un privāto partnerību” (turpmāk – LT PPP likums).

PPP projektu attīstībā iesaistīto institūciju atbildības sadalījums

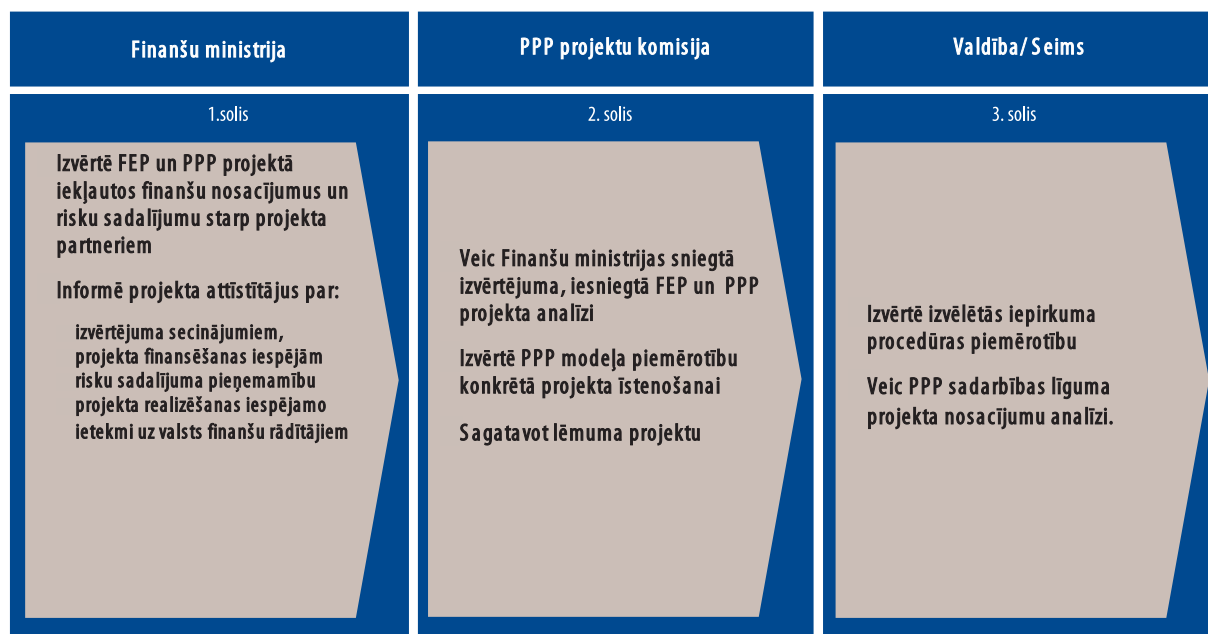
Par PPP projektu īstenošanu, t.sk. par visas ar to saistītās dokumentācijas sagatavošanu, izstrādi un to uzticamību, kā arī projekta atbilstību valsts un vietējās pašvaldības stratēģiskajiem plāniem un attīstības prioritātēm, Lietuvā ir atbildīgs publiskais partneris, kas ierosina projektu īstenošanu.

PPP projektus izvērtē Finanšu ministrija un PPP projektu komisija, tos akceptē valdība vai Seims atkarībā no saistību apjoma, ko projekta īstenošanas rezultātā uzņemsies publiskais partneris.

PPP projektu kontroles funkciju Lietuvā veic Lietuvas Republikas Valsts kontrole un Publisko iepirkumu uzraudzības birojs.

PPP projektu izvērtēšanas process

PPP projektu izvērtēšana Lietuvā tiek veikta šādi:

PPP projektu izvērtēšanas soļi Lietuvā

Pēc PPP projekta izvērtēšanas jāsaņem arī Lietuvas Republikas valdības apstiprinājums par atbalstu PPP projekta realizēšanai. Ja publiskā partnera kopējo saistību apjoms pārsniedz 200 miljonus litu, PPP projekta īstenošanu nepieciešams apstiprināt arī Lietuvas Republikas Seimam.

Ja PPP projekta publiskais partneris ir pašvaldība, projekts jāapstiprina no Pašvaldību lietu ministrijai.

PPP projektu pieredze

Līdz 2010. gadam Lietuvā attīstīti 34 PPP projekti, izmantojot koncesijas sadarbības modeli. Lielākā daļa no tiem īstenoti šādās nozarēs:

- ▶ atkritumu apsaimniekošana un pārstrāde;
- ▶ veselības aprūpe;
- ▶ enerģijas ražošana;
- ▶ kultūras, sporta un atpūtas kompleksu būvniecība un infrastruktūras attīstīšana.

PPP projektu ietvaros privātā sektora partneri Lietuvā ir apņēmušies veikt investīcijas vairāk nekā 238 miljonu litu apmērā, un 2010. gada 1. janvārī PPP projektos jau bija ieguldīti 140,5 miljoni litu.

Igaunijas pieredze

Piemērojamie tiesību akti un iesaistīto institūciju atbildības sadalījums

Pretēji Latvijas un Lietuvas praksei Igaunijā nav normatīvo aktu bāzes, kas regulē PPP piemērošanu. Lēmumu par PPP projekta realizēšanu katra valsts vai pašvaldības iestāde var pieņemt vienpersoniski, un pastāvošā prakse liecina, ka arī PPP projekta īstenošanas uzraudzību un vadību veic viena un tā pati institūcija.

PPP projekta īstenošanā ir jāievēro vispārējie Igaunijas Publisko Iepirkumu likuma noteikumi un grāmatvedības uzskaites principi, kas lielākoties atbilst Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (IFRS).

PPP jomas attīstība Igaunijā

Igaunijas prakse no starptautiski izmantotiem PPP projektu sadarbības modeļiem atšķiras vienā būtiskā aspektā: saskaņā ar Sabiedrisko iepirkumu likumu vienā iepirkuma reizē nav atļauts iegādāties gan objekta celtniecības, gan uzturēšanas tiesības, lai gan tieši šo tiesību kopīgā iegāde ir viens no PPP projektu pamatprincipiem.

Līdz šim visos PPP projektos izmantotais risinājums ir apbūves tiesību shēma. Tas nozīmē, ka zeme un ēkas ir juridiski šķirtas, taču zemes īpašnieks var noteikt zemes gabala apbūves tiesības kādas citas personas (juridiskas vai fiziskas) labā uz noteiktu laiku līdz 99 gadiem ar iespēju šo termiņu pagarināt, taču PPP sadarbības modeļi parasti tiek izmantoti 20-30 gadu periods. Šajā laikā apbūves tiesību īpašnieks drīkst uz zemes gabala realizēt būvniecību un nodrošināt objekta apsaimniekošanu, savukārt zemes īpašnieks ir tiesīgs saņemt atlīdzību vienreizēja maksājuma vai periodisku maksājumu veidā. Līgumā tiek noteikts, kurš būs zemes un visu uz tās esošo būvju un ēku īpašnieks pēc tam, kad būs beidzies līguma termiņš.

Iespējamās problēmas

Līdz šim realizētie lielākie PPP projekti un tiesību iegādes bijušas veiksmīgas, tomēr vairums projektu tika realizēti pirms ekonomiskās lejupslīdes, tādēļ šobrīd nav iespējams noteikt, vai to ieviešana šobrīd būtu sarežģītāka ierobežoto finansēšanas iespēju dēļ.

Viena no problēmām ir tā, ka potenciālie ārvalstu sadarbības partneri nav pazīstami ar apbūves tiesību koncepciju, un tas var ietekmēt finansēšanas nosacījumus un PPP projektu pievilcību. Visi realizētie projekti finansēti no vietējo komercbanku līdzekļiem, tāpēc nekādas problēmas līdz šim nav radušās. Pagaidām PPP projektu īstenošanai nav ticis izmantots ES fondu finansējums vai līdzīga veida atbalsts (Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (EBRD), Eiropas investīciju bankas (EIB) finansējums). Tāda finansējuma izmantošana varētu tikt apsvērta turpmākajos infrastruktūras projektos, piemēram, Tartu šosejas būvniecības PPP projekta īstenošanā.

PPP projektu pieredze

Lielākie realizētie PPP projekti Igaunijā ir:

- ▶ Tallinas pašvaldības ēku PPP projekts 2006. gadā;
- ▶ Tallinas skolu PPP projekti 2006. – 2007. gados, kas aptvēra divos projektos sadalītas 10 skolas;
- ▶ Tallinas skolu PPP projekti 2009. gadā, kas aptvēra četras skolas.

Papildus šiem PPP projektiem dažas vietējās pašvaldības ir realizējušas mazāka apjoma PPP projektus. Taču, tā kā Igaunijā nav vienotas centralizētas PPP projektu uzraudzības un uzskaites datu bāzes par PPP projektiem, kopējo realizēto PPP projektu apjomu ir grūti noteikt.

Plānots, ka tuvāko gadu laikā Igaunijā varētu tikt īstenoti arī šādi PPP projekti:

- ▶ Tallinas - Tartu šosejas posma izbūve (izstrādāts finanšu un ekonomiskais pamatojums, un šobrīd tiek gatavota PPP projekta konkursa dokumentācija);
- ▶ Tallinas cietuma būvniecība (šobrīd tiek izstrādāts finanšu un ekonomiskais pamatojums);
- ▶ Sāremā tilta būvniecība (šobrīd projekts ir ieceres stadijā, finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrāde pagaidām vēl nav uzsākta).

Programma „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā”

Programmas mērķi

Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” (turpmāk – Programma) mērķis⁶ ir publiskās infrastruktūras būvniecības, apsaimniekošanas un finansēšanas alternatīvo modeļu (publiskā un privātā partnerība) piemērošanas veicināšana, tādējādi uzlabojot sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību valsts un reģionālā līmenī.

Programmas aktivitātes

Programmas ietvaros tika atbalstītas šādas aktivitātes⁷:

- ▶ finanšu un ekonomiskā pamatojuma (turpmāk – FEP) izstrāde PPP projektam, obligāti iekļaujot iesnieguma iesniedzēja un sadarbības partnera apakšprojektā iesaistīto darbinieku apmācību, kā arī:
  - skiču projekta izstrādi, ja tas nepieciešams FEP izstrādei;
  - inženierizpēti, dokumentu un atļauju sagatavošanu, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir obligāti nepieciešami skiču projekta izstrādei, ja skiču projekts ir nepieciešams FEP izstrādei;
  - PPP projekta konkursa dokumentācijas izstrādi, obligāti iekļaujot iesnieguma iesniedzēja un sadarbības partnera apakšprojektā iesaistīto darbinieku apmācību.

Programmas ietvaros iesnieguma iesniedzējs drīkst iesniegt ne vairāk kā divus apakšprojekta iesniegumus programmas līdzfinansējuma saņemšanai.

Programmas finansēšanas avoti

Iesniegto apakšprojektu ietvaros aktivitātes tika finansētas no to iesniedzēju un sadarbības partneru līdzekļiem, kā arī no Programmas līdzfinansējuma līdzekļiem.

Saskaņā ar 2008. gada 26. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.364 „Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” apakšprojektu atklāta konkursa nolikums” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 364) minimālais Programmas līdzfinansējums apakšprojekta ietvaros no apakšprojekta attiecināmajām izmaksām ir:

- ▶ EUR 30 000 ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa FEP izstrādei PPP projektam;
- ▶ EUR 20 000 ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa PPP projekta konkursa dokumentācijas izstrādei.

Maksimālais programmas līdzfinansējuma apmērs apakšprojekta ietvaros no tā attiecināmajām izmaksām ir EUR 250 000 ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa, nepārsniedzot maksimālo programmas atbalsta intensitāti 90% apmērā no apakšprojekta attiecināmajām izmaksām.

Finansējuma ierobežojumi Programmas ietvaros

MK noteikumi Nr. 364 nosaka, ka:

- ▶ mantiskais ieguldījums apakšprojekta ietvaros nedrīkst pārsniegt 20% no iesnieguma iesniedzēja un tā sadarbības partneru finansējuma.
- ▶ izvēlētais sadarbības partneris apakšprojekta ietvaros var saņemt ne vairāk kā 50% no apakšprojektam piešķirtā Programmas līdzfinansējuma.
- ▶ atbalstāmo aktivitāšu ietvaros nav pieļaujama Programmas līdzfinansējuma izmantošana komercdarbības veicināšanai.

6 2008. gada 26. maija Ministru kabineta noteikumi Nr.364 „Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” apakšprojektu atklāta konkursa nolikums”.

7 Turpat.

Programmas ieviešanas gaita

Programmas ietvaros saņemtie apakšprojektu pieteikumi

Programmas ieviešanas laikā līdzfinansējuma saņemšanai tikai iesniegti 23 apakšprojektu iesniegumi no 18 valsts un pašvaldību institūcijām. Apakšprojektu izvērtēšanas rezultātā tika apstiprināta līdzfinansējuma piešķiršana PPP projekta ieviešanas aktivitāšu īstenošanai 13 apakšprojektiem.

Apakšprojektu iesniegumi saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 364 tika vērtēti atbilstoši administratīvajiem kritērijiem un šādiem kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem:

Kvalitātes kritēriji	Specifiskie kritēriji
<ul style="list-style-type: none"> ▶ PPP projekta atbilstība valsts, reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu mērķiem ▶ PPP ietekme uz reģionālo attīstību ▶ PPP projekta nozīmība projekta iesniedzēja problēmu risināšanā ▶ PPP projekta ietekme uz projekta iesniedzēja nodrošināto pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanu ▶ Pieredze	<ul style="list-style-type: none"> ▶ PPP veids un īstenošanas gatavības stadija ▶ Tirgus izpēte par potenciālajiem pretendentiem PPP līguma slēgšanai ▶ PPP projekta multiplikatīvais efekts ▶ Plānotais investīciju apjoms ▶ PPP projekta ietekme uz iedzīvotājiem

Apakšprojektu izvērtēšanas kritēriji

Programmas ieviešanas laikā divas reizes tika pagarināts MK noteikumos Nr. 364 noteiktais apakšprojektu īstenošanas termiņš, un visi apakšprojektu iesniedzēji Programmas ietvaros plānotās aktivitātes realizēja līdz 2011. gada 31. martam, kā tas bija noteikts šo MK noteikumu spēkā esošajā redakcijā.

Īstenoto apakšprojektu analīze

FEP izstrāde PPP projektam

„Limbažu galvenās reģiona bibliotēkas būvniecība un apsaimniekošana”

Limbažu Galvenā bibliotēka (turpmāk – LGB) ir reģiona galvenā bibliotēka, kas nodrošina konsultatīvā un metodiskā centra funkcijas 29 rajona pašvaldību publiskajām bibliotēkām.

Pašreizējā situācija

Kvalitatīvu ar jaunajām tehnoloģijām saistītu pakalpojumu sniegšanai nepieciešamas telpas ar attīstītu infrastruktūru, ko pašreizējās četrās ēkās izvietotā LGB nevar nodrošināt. Esošo telpu kopējā platība ir piecas reizes mazāka, nekā to paredz MK noteikumi Nr. 395 “Bibliotēku materiālā un tehniskā pamata normatīvi”, un tās nenodrošina bibliotēku pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un vecākiem ar bērnu ratiņiem, kā arī pietiekamu lasītavu, krātuvju, depozitāriju, izstāžu, pasākumu un mācību telpu, garderobju un darbinieku telpu platību.

Galvenās problēmas, ar kurām saskaras iedzīvotāji, ir telpu šaurība, neērtais pieaugušo un bērnu bibliotēkas dalītais izvietojums vairākās ēkās, kā arī esošo ēku konstrukcijas nepiemērotība bibliotēku krājumu svaram.

Izvirzītais mērķis

Visām sabiedrības grupām Limbažos, rajonā un reģionā nodrošināt uzlabota universālā informācijas pakalpojuma pieejamību daudzfunkcionālā infrastruktūrā, veicinot vietējo cilvēkresursu un kultūrvides attīstību.

Projekta mērķa grupa

Jaunā bibliotēka tiek plānota kā moderna reģiona galvenā bibliotēka, kas apkalpos ne tikai Limbažu pilsētas, bet arī visa Limbažu novada iedzīvotājus, līdz ar to ietekmēs vairāk nekā 40 000 iedzīvotājus visā reģionā. Palielinoties pakalpojumu piedāvājumam, tiks piesaistītas jaunas lietotāju grupas, un lietotāju skaits varētu palielināties no 4 000 līdz pat līdz 11 000. Iedzīvotāji šobrīd dalītās bērnu un pieaugušo bibliotēkas vietā iegūs ģimenes bibliotēku, kas būs pieejama arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un vecākiem ar bērnu ratiņiem.

Projekta apraksts

Projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ jaunās reģiona galvenās bibliotēkas ēkas būvniecību;
- ▶ ēkas apsaimniekošanu un teritorijas uzkopšanu;
- ▶ komunālo pakalpojumu (elektrības, ūdens, siltuma), apsardzes un ugunsdrošības sistēmas nodrošināšanu;
- ▶ ventilācijas un mikroklimata nodrošināšanu.

Privātajam partnerim būs iespēja iznomāt trešajām personām tās ēkas daļas, kuras nebūs nepieciešamas bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšanai.

Projekta realizācijas rezultātā iedzīvotāji varēs saņemt kvalitatīvus un mūsdienu prasībām atbilstošus bibliotekāros pakalpojumus un izmantot:

- ▶ pieaugušo un bērnu bibliotēkas abonementus;
- ▶ lasītavu ar 110 darba vietām un 42 datorvietām;
- ▶ spēļu un pasaku istabu ar 32 vietām bērniem;
- ▶ pusaudžu aktivitāšu zonu ar 12 vietām;
- ▶ mācību un semināru telpas ar 40 vietām.

Iesniedzējs	Limbažu novada pašvaldība
Objekts	Limbažu reģiona galvenā bibliotēka

Projekta arhitektoniskā vīzija

Limbažu galvenās reģiona
bibliotēkas ēkas skats no
parka

Limbažu galvenās reģiona
bibliotēkas ēkas skats no
Rīgas ielas

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Ir izstrādāts finanšu un ekonomiskais pamatojums PPP projektam „Limbažu galvenās reģiona bibliotēkas būvniecība un apsaimniekošana”.

Veiktās tirgus izpētes par privāto partneru kapacitāti, ieinteresētību un gatavību iesaistīties PPP projekta realizācijā rezultātā noskaidrots, ka:

- ▶ komersanti būtu gatavi piedalīties PPP projekta realizācijā un uzņemties saistības uz 20 gadiem;
- ▶ viens no galvenajiem komersantus motivējošajiem faktoriem iesaistīties šāda projekta realizēšanā būtu pats projekts, kas šobrīd vēl tiek uzskatīts kā netradicionāls un izaicinājums Latvijas būvniekiem un apsaimniekotājiem;
- ▶ komersantiem projekta realizēšanai būtu nepieciešams piesaistīt aizņemto kapitālu, kas visdrīzāk varētu būt aizņēmums no kredītiestādes;
- ▶ pārsvarā gadījumu komersanti izvēlētos apsaimniekotāju un atsevišķu būvdarbu procesu veicējus piesaistīt kā apakšuzņēmējus;
- ▶ privātā partnera vēlamais peļņas procents ir ļoti dažāds un galvenokārt atkarīgs no projekta riskiem. Tas varētu būt 4 – 6% robežās, piesaistot mazo komersantu, vai 7 – 12% robežās lielākam komersantam;
- ▶ potenciālie projekta privātie partneri neiebilst pret kopuzņēmuma dibināšanu ar pašvaldību, taču izteikuši vēlmi ēku uz līguma darbības laiku paturēt īpašumā, jo to potenciāli vēlētos arī finansētāji.

Apakšprojekta iesniedzējs plāno šo PPP projektu īstenot, līdz ar to šobrīd tiek meklētas finansējuma iespējas, PPP projekta vai tā daļas turpmākās īstenošanas nodrošināšanai, t.sk. no ES fondu programmām.

FEP izstrāde PPP projektam „Ādažu novada domes administratīvās ēkas būvniecība un apsaimniekošana”

Pašreizējā situācija

Novada administratīvais centrs atrodas Ādažu ciemā, taču domes funkcijas līdz 2010. gadam tika īstenotas vairākās ēkās. Lai visas administrācijas struktūrvienības iedzīvotājiem būtu pieejamas vienā vietā, kā arī, lai būtiski uzlabotu domes darbu (samazinātu dokumentu aprites ātrumu, sakaru un transporta izmaksas), 2010. gada martā tika rasts pagaidu risinājums, proti, visas Ādažu novada domes struktūrvienības pārcelt irētās telpās jaunbūvētajā Kultūras un radošās izglītības centra ēkā Ādažos, Gaujas ielā 33A. Plānots, ka domes struktūrvienības šajā ēkā atradīsies līdz brīdim, kad būs pabeigts PPP projekts un līdzšinējā administratīvā ēka Gaujas ielā 16 būs rekonstruēta un paplašināta.

Iesniedzējs	Ādažu novada dome
Objekts	Ādažu novada domes administratīvā ēka

Izvirzītais mērķis

- ▶ Efektīvizēt Ādažu novada domes administratīvo struktūru, lai uzlabotu tās pieejamību visiem novada iedzīvotājiem, arī tiem, kuriem nav personīgā transporta, lai aizbrauktu uz 4 km attālumā no Ādažu centra esošo Muižas ielu, kur līdz pagaidu risinājuma ieviešanai bija izvietotas domes struktūrvienības.
- ▶ Izvietojot visas administrācijas struktūrvienības vienkopus un tādējādi palielinot informācijas un dokumentu aprites ātrumu, paaugstināt Ādažu novada domes darba efektivitāti un tās kapacitāti.

Projekta mērķa grupa

PPP projekta īstenošanas rezultātā tiks nodrošināta ērta piekļuve pašvaldības institūcijām vairāk nekā 9,8 tūkstošiem Ādažu novada iedzīvotāju, kā arī mūsdienu prasībām atbilstošs policijas iecirknis, kas apkalpos ne vien Ādažu, bet arī Garkalnes novada iedzīvotājus, kuru skaits pārsniedz 6000.

Netiešie ieguvēji no projekta realizācijas būs arī plānotie jaunajās administratīvās ēkas nomnieki, piemēram, Rīgas - Ogres virsmežniecība, kā arī tās darbinieki un klienti.

Projekta apraksts

Projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ Ādažu novada domes administratīvās ēkas renovāciju;
- ▶ jaunas ēkas 2485 m² platībā būvniecību blakus esošajai ēkai;
- ▶ jaunizveidotā administratīvā centra apsaimniekošanu.

Papildus privātajam partnerim būs iespēja iznomāt trešajām personām tās telpas, kas nebūs nepieciešamas Ādažu domes administratīvo struktūrvienību izvietošanai. Tiek izskatīta arī iespēja nodot privātajam partnerim ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu domes darbiniekiem un trešajām personām.

Realizējot PPP projektu tiktu nodrošināta:

- ▶ Ādažu novada domes struktūrvienību sniegto pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanās, pateicoties iespējai piekļūt visiem pašvaldības institūciju sniegtajiem pakalpojumiem vienuviet;
- ▶ Mūsdienu prasībām atbilstoša plašāka Valsts policijas 2. līmeņa iecirkņa ierīkošana, iekļaujot tajā arī telpas izolatora funkciju nodrošināšanai;
- ▶ Valsts mežu dienesta struktūrvienības sniegto pakalpojumu pieejamība (šim nomniekam plānots iznomāt telpas jaunajā ēkā).

Projekta arhitektoniskā vīzija

Ādažu novada
domes
administratīvā
ēka

Ādažu novada
domes
administratīvā
ēka

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

PPP projekta īstenošanas ietvaros ir apzināti iespējamie sadarbības partneri, kas izteikuši vēlmi nomāt telpas jaunajā administratīvajā ēkā, parakstīti sadarbības līgumi un veikta tirgus izpēte par potenciālo privāto partneru ieinteresētību iesaistīties projekta realizācijā. Veiktās izpētes rezultātā noskaidrojās, ka:

- ▶ aptaujātie komersanti būtu gatavi iesaistīties projekta realizācijā un uzņemties saistības uz 20 gadiem;
- ▶ privātajam partnerim būtu nepieciešams aizņemtais kapitāls - bankas kredīts; lielākiem uzņēmumiem tas veidotu tikai 60 - 70% no visa nepieciešamā finansējuma;
- ▶ apsaimniekošanas, ēdināšanas un citu specifisko funkciju nodrošināšanai privātais partneris vairumā gadījumu izvēlētos piesaistīt apakšuzņēmējus.

Projekta īstenošanas ietvaros ir izstrādāts skīču projekts ar inženiertehniskajiem risinājumiem un sagatavots PPP projekta finanšu un ekonomiskais pamatojums, kā arī nodrošināta Ādažu novada domes darbinieku un sadarbības partneru apmācība.

Apakšprojekta iesniedzējs plāno turpināt PPP projekta īstenošanu un turpmākās aktivitātes, proti, juridiskās dokumentācijas izstrādi un privātā partnera piesaisti, plānots finansēt no saviem budžeta līdzekļiem.

FEP izstrāde PPP projektam „Daudzfunkcionālā sporta un veselības kompleksa būvniecība un apsaimniekošana Limbažu pilsētā”

Pašreizējā situācija

Limbažu pilsētas pašvaldībai un tās dibinātajām izglītības iestādēm ir saistoši LR MK noteikumi Nr. 1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem". 2008. gada 3. martā ar MK rīkojumu Nr. 141 ir izdarīti grozījumi sporta priekšmeta izglītības standartā, kas nosaka, ka turpmāk sporta skolotājiem jāmača arī peldēšana.

Izvirzītais mērķis

Projekta mērķis ir radīt Limbažos apstākļus veselai, fiziski un garīgi attīstītai personībai veidošanai, nodrošinot katram cilvēkam iespēju nodarboties ar sportu un fiziskām aktivitātēm, kā arī pilnveidot un papildināt iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu veidus.

PPP projekta svarīgākais specifiskais mērķis ir nodrošināt bērnu un jauniešu peldēšanas mācību, novēršot nelaimes gadījumus un traumatismu uz ūdens.

Projekta mērķa grupa

Jaunais daudzfunkcionālais sporta un veselības komplekss ar peldbaseinu ne vien sniegs jaunu pakalpojumu izmantošanas iespējas Limbažu pilsētas un novada iedzīvotāju (attiecīgi vairāk kā 8 000 un 30 000), kuri turpmāk šos pakalpojumus varēs saņemt dzīvesvietas tuvumā, un nodrošinās peldēšanas mācību vairāk nekā 5 000 Limbažu pilsētas un novada bērnu un jauniešu, bet arī nodrošinās attīstības iespējas sporta skolām, sporta klubiem un valsts izlašu sportistiem, kuri Limbažos organizē mācību un treniņu nometnes.

Daudzfunkcionālā sporta kompleksa sniegtās iespējas atveseļošanās nolūkā varēs izmantot arī pacienti, kuriem rehabilitācijas laikā ieteikts izmantot ūdens procedūras.

Projekta apraksts

Projekta ietvaros privātais partneris nodrošinās daudzfunkcionāla sporta kompleksa būvniecību un apsaimniekošanu. Paredzēts, ka privātajam partnerim būs iespēja gūt ieņēmumus no ārējo daudzfunkcionālā sporta un veselības kompleksa lietotāju pakalpojumu maksas, t.i., no maksas par visiem pakalpojumiem, izņemot tos, kas būs nepieciešami pirmsskolas izglītības iestāžu un vispārīgizglītojošo skolu audzēkņu peldēšanas mācībai un sporta skolas audzēkņu treniņnodarbībām.

Projekta realizācijas rezultātā tiks nodrošināta bērnu un jauniešu peldēšanas mācība, uzlabota Limbažu pilsētas un novada iedzīvotājiem sniegto sporta pakalpojumu pieejamība un kvalitāte un nodrošināta pieejamība jauniem sporta pakalpojumu veidiem. Limbažu pilsētas un novada iedzīvotājiem tiks nodrošinātas iespējas dzīvesvietas tuvumā izmantot tādas kvalitatīvas sporta un atpūtas pakalpojumus kā:

- ▶ četru celiņu 25 m peldbaseinu;
- ▶ piecu celiņu 10 m peldbaseinu;
- ▶ aerobikas un treniņu zāles;
- ▶ papildu veselības un relaksācijas pakalpojumus, piemēram, hidromasāžas vannu, saunu un tvaika pirti, solāriju, frizētavu, u.tt.

Iesniedzējs	Limbažu novada pašvaldība
Objekts	Limbažu pilsētas daudzfunkcionālais sporta un veselības komplekss

Projekta arhitektoniskā vīzija

**Limbažu pilsētas
daudzfunkcionālā sporta
un veselības kompleksa
fasādes skats**

**Limbažu pilsētas
daudzfunkcionālā sporta
un veselības kompleksa
baseins**

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

PPP projekta īstenošanas ietvaros ir izveidota projekta darba grupa, apzināti potenciālie investori un veikta līdzīgu sporta objektu būvniecības pieredzes analīze (Inčukalna, Balvu, Kokneses peldbaseins) un tirgus izpēte par potenciālo privāto partneru ieinteresētību iesaistīties projekta realizācijā. Veiktās izpētes rezultātā noskaidrojās, ka:

- ▶ aptaujātie komersanti būtu gatavi iesaistīties projekta realizācijā un uzņemties saistības uz 20 gadiem;
- ▶ komersantiem projekta realizēšanai būtu nepieciešams aizņemtālais kapitāls, kas varētu būt aizņēmums no kredītiestādes;
- ▶ apsaimniekošanas un atsevišķu specifisku būvdarbu pakalpojumu nodrošināšanai privātais partneris vairumā gadījumu izvēlētos piesaistīt apakšuzņēmējus;
- ▶ privātā partnera vēlamais peļņas procents ir ļoti dažāds un galvenokārt atkarīgs no projekta riskiem. Tas varētu būt 4 – 6% robežās, piesaistot mazo komersantu, vai 8 – 12% robežās lielākam komersantam;
- ▶ potenciālie projekta privātie partneri neiebilst pret kopuzņēmuma dibināšanu ar pašvaldību, taču izteikuši vēlmi ēku uz līguma darbības laiku paturēt īpašumā, jo to potenciāli vēlētos arī finansētāji.

Projekta īstenošanas ietvaros ir izstrādāts arī PPP projekta finanšu un ekonomiskais pamatojums.

Apakšprojekta iesniedzējs plāno turpināt PPP projekta īstenošanu, un šobrīd tiek meklētas iespējas piesaistīt līdzfinansējumu, lai projektu vai tā daļu realizētu ar ES fondu palīdzību.

PPP projekta „Olaines cietuma būvniecība un uzturēšana” konkursa dokumentācijas izstrāde un darbinieku apmācība

Pašreizējā situācija

Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārziņā ir 12 ieslodzījuma vietas. Vairākas ieslodzījuma vietu ēkas padomju laikā piemērotas ieslodzījumam, bet dažas būvētas 19. gadsimtā. Esošā ieslodzījuma vietu infrastruktūra ir pilnībā nolietota un neefektīva no uzturēšanas izmaksu viedokļa, proti, ir lieli siltuma zudumi, bieži nepieciešami remonta darbi un apsardzes nodrošināšanai nepieciešams algot lielu skaitu darbinieku.

Esošās ieslodzījuma vietas neatbilst cilvēktiesību un drošības prasībām. Par to ir saņemti arī aizrādījumi no valsts un starptautiskajām organizācijām. Tās nenodrošina tāda Krimināllikumā paredzēta kriminālsoda kā arests izpildi, tādējādi samazinot kriminālsodu sistēmas efektivitāti.

Esošās infrastruktūras stāvoklis ierobežo notiesāto resocializācijas iespējas. Līdz ar to pastāv lielāka iespējamība, ka ieslodzītie pēc atbrīvošanas izdarīs atkārtotu noziedzīgu nodarījumu.

Iesniedzējs	LR Tieslietu ministrija
Objekts	Jauna cietuma ēka esošajā Olaines cietuma teritorijā

Izvirzītais mērķis

Projekta īstenošanas mērķis ir uzlabot ieslodzījuma efektivitāti Latvijā, proti, efektīvāk izlietot valsts resursus brīvības atņemšanas sodu izpildei, uzlabot ieslodzījuma vietu kapacitāti un sabiedrības drošību, radīt drošu darba vidi ieslodzījuma vietās strādājošajiem, kā arī radīt apstākļus, kuros iespējams pilnībā īstenot notiesāto resocializāciju (resocializācijas rezultātā notiesātie veiksmīgāk iekļausies sabiedrībā un izdarīs mazāk noziedzīgu nodarījumu pēc atbrīvošanas no cietuma). Projekta īstenošana ļaus arī samazināt pamatoto sūdzību skaitu no ieslodzītajiem tiesībsargam, Eiropas Cilvēktiesību tiesai un citām starptautiskajām organizācijām.

Projekta mērķa grupa

Uzlabojot kriminālsodu izpildes apstākļus, tiks nodrošināta veiksmīgāka resocializācija un ieslodzīto iekļaušanās sabiedrībā, tādējādi samazinot noziedzīgu nodarījumu recidīva līmeni.

Infrastruktūras uzlabošana paaugstinās drošības līmeni ieslodzījuma vietu apkārtnē, un vietējiem iedzīvotājiem ieslodzījuma vietās tiks nodrošinātas darba vietas. Turklāt paaugstināsies to vietējo uzņēmumu konkurētspēja, kuri nodarbinās ieslodzītos par salīdzinoši zemu atalgojumu.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka projekta realizācijas ietvaros privātais partneris nodrošinās jaunas cietuma ēkas būvniecību un tādu atbalsta funkciju sniegšanu kā ēkas uzturēšana, siltuma un elektroenerģijas apgāde, uzkopšana, ieslodzīto ēdināšana un veļas mazgāšana.

Projekta ietvaros paredzēts uzcelt jaunu cietumu Olainē ar kopējo ēkas platību 40 000 m² apmērā, kas nodrošinātu:

- ▶ 1200 ieslodzīto izvietošanu Eiropas Padomes prasībām atbilstošos apstākļos;
- ▶ drošu darba vidi ieslodzījuma vietās strādājošajiem;
- ▶ mūsdienīgas apsardzes un ieslodzīto pārvietošanas iespējas;
- ▶ piemērotas telpas ieslodzīto darbam, mācībām un resocializācijai;
- ▶ piemērotas telpas notiesāto nodarbinātības attīstīšanai ieslodzījuma vietās;
- ▶ mazākas cietuma uzturēšanas izmaksas, jo daļu atbalsta funkciju nodrošinātu privātais partneris;
- ▶ efektīvu valsts cilvēkresursu izmantošanu, novirzot tos brīvības atņemšanas sodu pamatfunkciju izpildei.

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros ir izstrādāta juridiskā dokumentācija PPP projekta īstenošanai, t.sk. PPP iepirkuma procedūras dokumentācija un līguma projekts, kā arī apzināta privātā sektora ieinteresētība iesaistīties šāda projekta realizācijā.

Projekta realizācijas laiks galvenokārt ir atkarīga no vispārējās finanšu un ekonomiskās situācijas valstī un valdības apņemšanās 2010. un 2011. gadā nerealizēt jaunus PPP projektus⁸, taču ir pieņemts lēmums par to, ka pirmā ieslodzījuma vieta, ko plānots īstenot ar PPP palīdzību, ir Olaines cietums, kuru jau tuvākajā laikā ir plānots virzīt PPP projekta uzsākšanai. Turpmākās projekta aktivitātes plānots finansēt no valsts budžeta un privātajiem līdzekļiem.

8 Republic of Latvia: Second Review and Financing Assurances Review Under the Stand-By Arrangement, Request for Extension of the Arrangement and Rephasing of Purchases Under the Arrangement and Request for Waiver of Nonobservance and Applicability of Performance Criteria, vēstules informatīvā kopija publicēta LR Finanšu ministrijas oficiālajā interneta lapā: <http://www.fm.gov.lv/?lat/aktualitates/jaunumi/50032/>

FEP izstrāde PPP projektam „Jaunu ēku būvniecība, esošās infrastruktūras sakārtošana un apsaimniekošana sociālās aprūpes centrā „Ķīši””

Ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumi personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem ir valsts finansēti pakalpojumi, kas galvenokārt tiek nodrošināti piecās Labklājības ministrijas pakļautībā esošajos valsts sociālās aprūpes centros ar 31 filiāli, kā arī papildus iepirkti no pašvaldību un nevalstisko organizāciju institūcijām.

Pašreizējā situācija

Pieprasījums pēc šiem pakalpojumiem joprojām ir augsts, un, ņemot vērā vispārējās sabiedrības novecošanās tendences, nav pamata prognozēt, ka pakalpojumu saņēmēju, proti, personu ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem, skaits varētu samazināties.

Pēdējos piecpadsmit gados nav veidoti jauni sociālās aprūpes centri, bet esošie lielākoties ir izvietoti ēkās, kas ir arhitektūras pieminekļi un tāpēc grūti pielāgojamas klientu vajadzībām. Līdz ar to ēku tehniskais stāvoklis kopumā nav piemērots personām ar pārvietošanās grūtībām un nespēj nodrošināt higiēnas prasību ievērošanu un minimālo platību uz vienu cilvēku atbilstoši Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 431 „Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijās”.

Izvirzītais mērķis

Uzlabot ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kvalitāti un sociālā pakalpojuma pieejamību personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem.

Projekta mērķa grupa

Pēc PPP projekta realizācijas sociālās aprūpes centra (turpmāk – SAC) „Ķīši” klientiem, personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, tiktu nodrošināta sakārtota un pielāgota vide, t.sk. SAC „Ķīši” ēku un apkārtējās vides infrastruktūra (šobrīd SAC „Ķīši” aprūpē ir 150 cilvēki, pēc paplašināšanas to skaits sasniegs 4850), savukārt SAC „Ķīši” darbiniekiem tiks nodrošināti ērti un mūsdienu prasībām atbilstoši darba apstākļi (šobrīd SAC „Ķīši” ir nodarbināti 97 darbinieki, pēc paplašināšanas to skaits pārsniegs 3700).

Tiktu radīta arī pieejama vide klientu apmeklētājiem, tai skaitā, arī veciem cilvēkiem un ģimenēm ar maziem bērniem.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ SAC „Ķīši” ēku un tām piegulošās teritorijas rekonstrukciju un pārbūvi;
- ▶ divu jaunu SAC „Ķīši” ēku būvniecību;
- ▶ SAC „Ķīši” ēku un teritorijas apsaimniekošanu 30 gadu periodā.

Īstenojot PPP projektu tiktu nodrošināta:

- ▶ ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana,
- ▶ valsts garantēto pakalpojumu atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- ▶ darba kvalitātes un efektivitātes paaugstināšana valsts sektorā, daļu funkciju nodalot privātajam partnerim.

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros apzināti potenciālie privātie partneri, izstrādāts finanšu un ekonomiskais pamatojums un sīciņu projekts SAC „Ķīši” ēku sakārtošanai un jaunu ēku būvniecībai, kā arī noorganizēta Labklājības ministrijas un tās padotībā esošo valsts pārvaldes darbinieku apmācība par PPP projektu teorētiskajiem aspektiem.

Lai gan šo PPP projektu bija plānots realizēt kā pilotprojektu turpmākai PPP modeļa pielietošanai labklājības nozarē, pagaidām tā īstenošana netiks turpināta pastāvošo ārējo ierobežojumu un finansējuma trūkuma dēļ.

Projekta īstenošana varētu tikt atsākta pēc tam, kad būs atcelti valsts sektora ierobežojumi uzņemties jaunus riskus vai saistības atcelšanas, un tiks piešķirti valsts budžeta līdzekļi projekta realizēšanai.

Iesniedzējs	LR Labklājības ministrija
Objekts	Sociālās aprūpes centrs „Ķīši”

FEP izstrāde PPP projektam „Rāznas nacionālā parka apsaimniekošanas infrastruktūras izveide”

2007. gadā nodibināts Rāznas nacionālais parks (turpmāk – RNP), kuru līdz 2009. gada jūnijam apsaimniekoja RNP administrācija Šobrīd RNP kopā ar citām reģiona īpaši aizsargājamām dabas teritorijām apsaimnieko Dabas aizsardzības pārvalde.

Pašreizējā situācija

Pašlaik RNP nav atbilstošas infrastruktūras teritorijas apsaimniekošanai un administratīvās kapacitātes nodrošināšanai, tāpēc materiāli tehniskie līdzekļi ir izvietoti dažādās vietās, bieži vien pat ārpus parka teritorijas. Tas apgrūtina uzraudzības un apsaimniekošanas funkciju veikšanu.

Iesniedzējs	LR Vides ministrija
Objekts	Rāznas nacionālais parks

Izvirzītie mērķi

- ▶ Izveidot infrastruktūru efektīvai nacionālā parka ūdens resursu pārraudzībai, izbūvējot laivu piestātņi un laivu novietnes.
- ▶ Paaugstināt sauszemes biotopu un sugu aizsardzības operativitāti, nodrošinot dienesta transportlīdzekļu (t.sk. bezceļu transportlīdzekļu) pieejamību nacionālā parka teritorijā.
- ▶ Uzlabot RNP administrācijas pieejamību, nodrošinot administrācijas atrašanos maksimāli tuvu parka teritorijas iedzīvotājiem, zemes īpašniekiem, apmeklētājiem.
- ▶ Izveidot infrastruktūru parka teritorijas apsaimniekošanai nākotnē (meža kopšanas darbi, dabas taku, skatu torņi, veloceliņi, atkritumu urnu apkope), nodrošinot tehnikas un aprīkojumu pieejamību.

Projekta mērķa grupa

Dabas aizsardzības pārvalde - īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrācija, RNP iedzīvotāji, uzņēmēji un apmeklētāji, kā arī citu tuvumā esošo īpaši aizsargājamo teritoriju apmeklētāji.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka projekta ietvaros privātais partneris veiks jaunas infrastruktūras izbūvi, kas uzlabos RNP administrācijas pieejamību, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Tā rezultātā tiks būtiski ietekmēta publisko pakalpojumu kvalitāte, jo:

- ▶ būs nodrošināti atbilstoši apstākļi efektīvai administrācijas pamatfunkciju veikšanai;
- ▶ teritorijas apsaimniekošanai nepieciešamā materiāli tehniskā bāze tiks izvietota parka teritorijā;
- ▶ tiks aprīkotas telpas vides izglītības darba nodrošināšanai, semināru, zinātniski pētniecisko konferenču, sanāksmju un izstāžu organizēšanai, kā arī izveidota limnoloģijas laboratorija ar tai nepieciešamo aprīkojumu;
- ▶ RNP tiks uzbūvēts kvalitatīvs piebraucamais ceļš.

Projekta īstenošanas rezultātā tiktu izveidots RNP informācijas un apmeklētāju centrs un teritorijas apmeklētājiem būtu nodrošināta tādu jaunu papildu pakalpojumu pieejamība kā naktsmitnes, laivu noma, suvenīru tirdzniecība u.c.

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

PPP projekta īstenošanas ietvaros tika apzināta privātā sektora ieinteresētība piedalīties šāda projekta realizēšanā, izstrādāts projekta FEP, apzinot projekta īstenošanas priekšrocības, izmantojot PPP modeli, kā arī veikta darbinieku apmācība par PPP risinājumiem dabas aizsardzības jomā.

FEP izstrāde PPP projektam „Ogres novada satiksmes optimizācijas objektu - auto-transporta un gājēju tilta pār Ogres upi un tuneļa zem dzelzceļa Rīga-Daugavpils būvniecība”

Mūsdienīgas transporta sistēmas attīstība ir viens no kvalitatīvas uzņēmējdarbības un dzīves vides radīšanas pamatelementiem. Savstarpēji integrējot dažādu transporta veidu un sistēmu piedāvātās iespējas, iespējams paaugstināt transporta sistēmas efektivitāti un sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Pašreizējā situācija

Nepietiekamais dzelzceļa šķērsošanas vietu un tiltu skaits pāri Ogres upei Ogres pilsētu nosacīti sadala divās daļās. Lai gan ielu un ceļu tīkls Ogrē ir sazarots un tas nodrošina iedzīvotāju pamata vajadzības, tomēr tas nav pilnīgs. Novada ģeogrāfiskais novietojums un sociālekonomiskā situācija veicina paaugstinātu transporta plūsmu, radot ielu noslogotību, it sevišķi darba dienu rītos un vakaros.

Intensitāte uz ceļiem pieaug arī proporcionāli iedzīvotāju un līdz ar to arī reģistrēto automobiļu skaitam, kas saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas apkopotajiem statistikas datiem Ogres novadā ievērojami palielinās.

Izvirzītais mērķis

Veikt autotransporta un gājēju tilta pār Ogres upi būvniecību un tuneļa zem dzelzceļa Rīga – Daugavpils projektēšanu, būvdarbus un uzturēšanu, lai mazinātu satiksmes intensitāti pilsētas centrā, paaugstinātu satiksmes drošību un mazinātu ceļa satiksmes negadījumu skaitu Ogres novadā.

Projekta mērķa grupa

PPP projekta īstenošanas rezultātā tiks atvieglota ikdienas vairāk nekā 30 000 iedzīvotājiem, tostarp Ogres pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, kuri šķērso Ogres upi un dzelzceļa pārbrauktuves.

Ņemot vērā to, ka Ogres upe un dzelzceļš pilsētu sadala vairākās daļās, lielai daļai iedzīvotāju, dzelzceļu un tiltu nākas šķērsot vairākas reizes dienā.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ autotransporta un gājēju tilta pār Ogres upi būvniecību;
- ▶ tuneļa zem dzelzceļa Rīga – Daugavpils projektēšanu, būvdarbus un uzturēšanu.

Projekta īstenošanas rezultātā plānots uzlabot pieejamību un kvalitāti infrastruktūrai, taču, tā kā abi posmi Ogres satiksmes sistēmā ieņems ļoti lielu satiksmes objektu nozīmību un tos izmantos gan Ogres iedzīvotāji, gan tās viesi, šobrīd ne tiltu, ne tuneli nav plānots veidot kā maksas objektus.

Projekta īstenošana uzlabos satiksmes un transporta pakalpojumu pieejamību pilsētas iedzīvotājiem, atvieglos pārvietošanās iespējas starp Ogres upes abiem krastiem, kā arī samazinās ceļu satiksmes negadījumu skaitu.

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

PPP projekta īstenošanas rezultātā ir izstrādāti skīču projekti gan tiltam pār Ogres upi, gan tunelim zem dzelzceļa, veikta finanšu un ekonomiskā analīze projekta īstenošanas iespējām, izmantojot PPP modeli, kā arī apzināta privātā sektora ieinteresētība piedalīties šāda PPP projekta īstenošanā.

PPP projekta īstenošana ir apturēta šobrīd valstī pastāvošā ierobežojuma dēļ, kas liedz publiskajam partnerim uzņemties papildus ilgtermiņa saistības, taču projekta iesniedzēji plāno atsākt šī projekta īstenošanu 2014. gadā.

Iesniedzējs	Ogres novada pašvaldība
Objekts	Tilts pāri Ogres upei un tunelis zem dzelzceļa

FEP izstrāde PPP projektam „Ogres biznesa un inovāciju inkubatora rekonstrukcija”

Valsts ekonomikas pamats ir veiksmīgi attīstīta uzņēmējdarbība, tāpēc Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2007. - 2013. gadam viens no risināmajiem uzdevumiem paredz veicināt uz tirgus attīstības pētījumiem balstītu zinātnes un inovāciju sistēmas attīstību un veidot zināšanu un tehnoloģiju pārneses atbalsta sistēmu un vidi jauno zināšanu un tehnoloģiju pārnesēi uz tirgu.

Lai šo uzdevumu izpildītu, ļoti svarīga ir sadarbība starp uzņēmumiem un zinātniekiem. Elektronikas un elektrotehnikas nozares (turpmāk - E&E nozare) uzņēmumi Ogres novadā šobrīd īsteno zinātnisko pētniecību augstā līmenī.

Iesniedzējs	Ogres novada pašvaldība
Objekts	Ogres biznesa un inovāciju inkubators

Pašreizējā situācija

Šobrīd Ogrē ir pieejams Ogres biznesa un inovāciju inkubators (turpmāk – OBII), kas nodrošina E&E un tai radniecīgām nozarēm atbilstošu uzņēmējdarbības uzsākšanas atbalsta infrastruktūru un pakalpojumus. Tomēr pieejamo telpu platība nav pietiekama, tāpēc esošais tirgus pieprasījums netiek apmierināts. Līdz ar to tiek kavēta arī jaunu uzņēmumu veidošanās šajās nozarēs.

Maziem ražošanas uzņēmumiem piemērotas telpas Ogres novadā praktiski nav pieejamas, vai arī to nomas maksa ir tik augsta, ka jauns uzņēmums to nevar atļauties. OBII ģeogrāfiskā atrašanās vieta jaunajiem uzņēmumiem ir ļoti izdevīga, jo tas atrodas Pārogres industriālajā teritorijā, tikai 35 km attālumā no Rīgas, 700 m attālumā no Rīgas - Daugavpils šosejas. Blakus OBII atrodas Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Hanzas Elektronika” un Ogres Biznesa parks, kā arī tādi pakalpojumu sniedzēji kā banka, pasts utt.

Izvirzītais mērķis

Palielināt ražošanas uzņēmumu skaitu E&E un tai radniecīgajās nozarēs, panākot E&E nozares ražošanas apjomu pieaugumu Ogres novadā.

Projekta mērķa grupa

Jaunu ražošanas uzņēmumu izveide Ogres novadā nodrošinās iedzīvotājiem jaunas darbavietas iedzīvotājiem un iespēju Ogres profesionālās vidusskolas elektronikas tehniķa programmas absolventiem atrast darbu savā specialitātē, tādējādi samazinot bezdarba līmeni novadā.

Pateicoties jaunajiem uzņēmumiem un radītajām darbavietām, pieaugs nodokļu ieņēmumi Ogres novada budžetā, turklāt kopumā uzlabosies vispārējais sociāli ekonomiskais stāvoklis Ogres novadā, kurā dzīvo aptuveni 30 000 iedzīvotāju.

Līdz ar iedzīvotāju nodarbinātības palielināšanos, palielināsies arī pašvaldības budžeta nodokļu ieņēmumi, kas savukārt nodrošinās papildu līdzekļus iedzīvotājiem nepieciešamās infrastruktūras attīstībai.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ esošās OBII ēkas rekonstrukciju, palielinot tās platību par 1500 m²,
- ▶ izveidos plašāku autostāvvietu;
- ▶ pirmā stāva telpas piemēros maza mēroga ražošanas un noliktavu vajadzībām, savukārt otrā stāva telpas nelielām laboratorijām un birojiem;
- ▶ OBII apsaimniekošanu.

E&E nozares attīstības veicināšana, piedāvājot uzņēmumiem iespējas attīstīt savu biznesu lētākās, ērtākās un piemēroti aprīkotās telpās par salīdzinoši zemu maksu, palielinās nodokļu ieņēmumus pašvaldības budžetā.

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta ietvaros ir veikta privātā sektora ieinteresētību iesaistīties projekta īstenošanā apzināšana un finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrāde PPP projekta realizācijai.

FEP izstrāde PPP projektam „Augstskolu - RTU, LU un RSU - infrastruktūras attīstība un apsaimniekošana”

Pašreizējā situācija

Latvijas Universitātē (turpmāk – LU) mācās vairāk nekā 22 000 studentu no 13 fakultātēm. Neskatoties uz to, ka fakultātes, institūti, administratīvās ēkas un dienesta viesnīcas galvenokārt ir koncentrētas Rīgas pilsētas centrā, ģeogrāfiski ēkas ir „izkaisītas”. Tas kavē efektīvu resursu izmantošanu un LU vispārējo attīstību. Izveidojot LU akadēmisko apmetni Torņakalnā - Āgenskalnā tiktu koncentrēta studiju procesa un zinātniskās darbības infrastruktūra, kuras izveidei LU plāno izmantot ES struktūrfondu līdzfinansējumu. Tur atrastos arī atbalstošās administratīvās un apkalpojošās struktūrvienības, t.sk. multifunkcionāls sporta komplekss, kura izveidei un apsaimniekošanai varētu tikt izmantots PPP modelis.

Rīgas Stradiņa universitātes (turpmāk – RSU) 11 fakultātēs mācās 5000

studentu, no kuriem dienesta viesnīcās šobrīd dzīvo 675 studenti. Lai gan gada laikā vidēji vēl 600 studentu no ārvalstīm un Latvijas reģioniem izsaka vēlēšanos dzīvot dienesta viesnīcās, nepietiekamās kapacitātes dēļ tāda iespēja viņiem tiek liegta.

Rīgas Tehniskajā universitātes (turpmāk – RTU) astoņās fakultātēs studē 17 000 studentu. RTU vēlas sakārtot tai piederošos sporta objektus un izveidot jaunu sporta infrastruktūru, pēc kuras jau šobrīd ir liels pieprasījums gan no RTU studentiem, gan arī no blakus esošajām arodizglītības iestādēm. Arī RTU dienesta viesnīcas nespēj apmierināt studentu pieprasījumu (ierobežoto vietu skaita dēļ RTU ik gadu ir spiesta atteikties dienesta viesnīcas pakalpojumus ap 3000 studentiem).

Iesniedzējs	LR Izglītības un zinātnes ministrija
Objekti	Divi multifunkcionāli sporta kompleksi un dienesta viesnīca

Izvirzītais mērķis

Uzlabot sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību trīs Latvijas augstskolu - RTU, LU un RSU - studentiem un, pielietojot Partnerības iepirkuma līguma metodi infrastruktūras apsaimniekošanā, uzturēšanā un būvniecībā, piedāvāt augstskolu studentiem atbilstošu sporta infrastruktūru, uzlabot dienesta viesnīcu kvalitātes pakalpojumus un to pieejamību lielākam studentu skaitam, kā arī izveidot pie šiem objektiem automašīnu stāvvietas un velosipēdu novietnes.

Projekta mērķa grupa

Istenojot PPP projektu, RSU tiks radītas papildu dažādu servisa un cenu līmeņu dienesta viesnīcas, un līdz ar to daudz vairāk studenti no ārvalstīm un Latvijas reģioniem tiks nodrošināti ar jaunām, mūsdienu prasībām atbilstošām dzīves vietām.

PPP projekta īstenošanas rezultātā LU un RTU studenti tiks nodrošināti ar modernu multifunkcionālu sporta infrastruktūru, kas ārpus studiju darba laika sniegtu iespējas nodarboties ar sportu arī apkārtnējiem Ķīpsalas un Torņakalna iedzīvotājiem.

Projekta apraksts

Projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ LU multifunkcionālā sporta kompleksa būvniecību un apsaimniekošanu Torņakalnā;
- ▶ RTU multifunkcionālā sporta kompleksa būvniecību, t.sk. esošā kompleksa renovāciju un jauna korpusa būvniecību, un apsaimniekošanu Ķīpsalā;
- ▶ RSU dienesta viesnīcas būvniecību un apsaimniekošanu Rīgā, Fr. Brīvzemnieka ielā 24.

Realizējot PPP projektu, tiktu atrisināta RSU dienesta viesnīcu problēma, nodrošinot studējošos ar dažādu servisa un cenu līmeņu mūsdienu prasībām atbilstošām dienesta viesnīcām, kuras vasaras mēnešos privātais partneris varēs izmantot, nodrošinot tūristiem hosteļa tipa viesnīcas pakalpojumus. Projekta īstenošanas rezultātā atkarībā no pieņemtā istabu plānojuma studentiem tiktu nodrošinātas papildu 160 – 282 gultavietas.

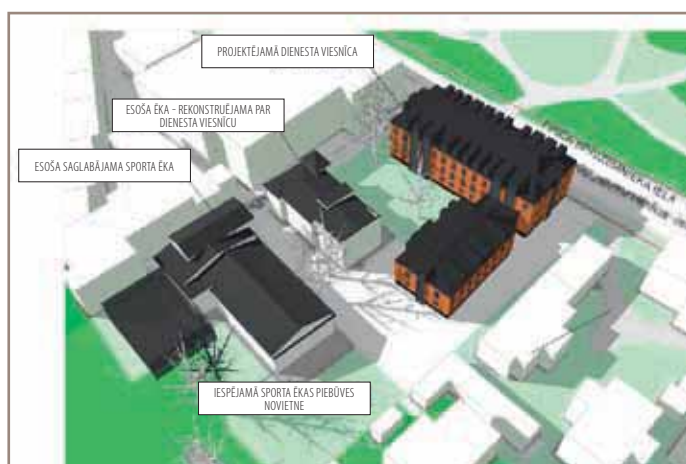
PPP projekta īstenošanas rezultātā tiktu izveidoti multifunkcionāli sporta kompleksi:

- ▶ RTU vajadzībām renovēts un pārbūvēts esošais komplekss Ķīpsalā;
- ▶ LU vajadzībām Torņakalnā uzbūvēts jauns komplekss, kas atradīsies blakus plānotajai Torņakalna – Āgenskalna akadēmiskajai apmetnei.

Projekta arhitektoniskā vizija

RTU
Multifunkcionālais
sporta komplekss
Ķīpsalā

RSU Dienesta
viesnīcas Rīgā,
FR.Brīvzemnieka ielā

LU Multifunkcionālais
sporta komplekss
Torņakalnā

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros līdz šim ir:

- ▶ apzināta privāta sektora interese par augstskolu infrastruktūras apsaimniekošanas iespējām, izmantojot PPP modeli, tostarp uzsāktas sarunas arī ar ārvalstu uzņēmējiem un investoriem, kā arī veikti vairāki lielāko augstskolu - RTU un LU - apsaimniekošanas modeļu pētījumi;
- ▶ izstrādāts projekta finanšu un ekonomiskais pamatojums;
- ▶ izstrādātas visu trīs plānoto infrastruktūras objektu arhitektoniskās vizijas;
- ▶ PPP projekta iesniedzēja pārstāvjiem noorganizēts seminārs un izpētes un pieredzes apmaiņas brauciens uz Edinburgu, kur realizēti studentu viesnīcas un sporta būves PPP projekti.

FEP izstrāde PPP projektam „Pirmsskolas izglītības iestādes Rīgā, Maskavas ielā 256, renovācija, apsaimniekošana un bērnudārza pakalpojuma nodrošināšana”

Latvijā pirmsskolas izglītību tāpat kā obligāto pamatzglītību piedāvā vispārējās izglītības iestādes. Pirmsskolas izglītības pamatmērķis ir veicināt bērna vispārējo attīstību un gatavību uzsākt sākumskolas posmu pamatzglītībā.

Pašreizējā situācija

Rīgas pilsētā jau vairākus gadus pirmsskolas izglītības iestādēs nav pietiekams vietu skaits, un šobrīd vietu pirmsskolas izglītības iestādēs gaida vairāk nekā 6300 bērni. Ar esošajiem resursiem nav iespējams nodrošināt iedzīvotāju vajadzības pēc vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, turklāt pirmsskolas izglītības iestādes ir novecojušas, un to infrastruktūrā nepieciešami būtiski uzlabojumi. Tādēļ šobrīd ļoti aktuāla ir esošo pirmsskolas izglītības iestāžu renovācija un sakārtošana atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kā arī jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu celtniecība. Jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu nepieciešamība ir minēta arī Rīgas pilsētas attīstības plānā 2006. - 2018. gadam. To bērnu skaits, kuri gaida rindā, lai iegūtu vietu pirmsskolas izglītības iestādē, kā arī dzimstības analīze liecina, ka jaunas pirmsskolas izglītības iestādes ir nepieciešamas ne tikai šobrīd, bet ka tās būs nepieciešamas arī tuvākajā nākotnē.

Iesniedzējs	Rīgas dome
Objekti	Pirmsskolas izglītības iestāde Rīgā

Izvirzītais mērķis

Rekonstruēt un apsaimniekot pirmsskolas izglītības iestādes ēku Rīgā, Maskavas ielā 256, un sniegt bērnudārza pakalpojumu 118 bērniem normatīvajos aktos noteiktajā apjomā un kvalitātē.

Projekta mērķa grupa

Projekta mērķa grupa ir ģimenes, kuru bērniem tiks nodrošināta iespēja iegūt pirmsskolas izglītību renovētajā bērnudārzā, tādējādi ļaujot vecākiem atgriezties darba tirgū.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka projekta ietvaros privātais partneris:

- ▶ renovēs pirmsskolas izglītības iestādes ēku un labiekārtos tai piegulošo teritoriju Maskavas ielā 256, Rīgā;
- ▶ nodrošinās pirmsskolas izglītības iestādes apsaimniekošanu, kā arī organizēs tajā normatīvo aktu prasībām atbilstošu izglītības procesu 118 bērniem.

Ņemot vērā pašvaldības ierobežotos finanšu resursus, PPP modeļa izmantošana projekta īstenošanai ir vispiemērotākais risinājums, kas ļaus piesaistīt resursus no privātā sektora, kā arī sadalīt riskus starp privāto partneri un pašvaldību. Līdz ar to tiks samazinātas bērnu rindas uz bērnudārziem un uzlabota esošā infrastruktūra.

Realizējot projektu, tiktu uzlabota pirmsskolas izglītības pakalpojumu pieejamība Rīgas Latgales priekšpilsētā un 118 bērniem tiktu nodrošinātas vietas bērnudārzā. Ģimenēs, kuru bērni tiktu uzņemti bērnudārzā, mātēm rastos iespēja atgriezties darbā un papildināt mājaisimniecības ienākumus.

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros ar Programmas līdzfinansējuma atbalstu 2010. gadā tika veikti projekta finanšu un ekonomiskie aprēķini, kas šobrīd atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir iesniegti CFLA un FM izvērtēšanai un atzinumu saņemšanai.

FEP izstrāde PPP projektam „Jaunas sporta halles būvniecība un apsaimniekošana Tukuma pilsētā”

Pašreizējā situācija

Tukuma pilsētā ir sešas vispārējās izglītības iestādes, kuras saskaras ar problēmām, kas saistītas ar sporta stundu plāna izpildi. Tukuma pilsētā nav piemērotu sporta zāļu kvalitatīvai sporta stundu programmas nodrošināšanai, skolām piederošais sporta inventārs un aprīkojums ir nekvalitatīvs un tehniski novecojis un diemžēl var radīt traumas nodarbību laikā. Arī Tukuma pilsētas iedzīvotājiem šobrīd piemērotu telpu dažāda veida treniņu un sacensību rīkošanai.

Izvirzītais mērķis

Uzlabot izglītības pakalpojuma kvalitāti, nodrošinot sporta stundu programmas izpildi, piedāvājot gan sporta nodarbības, gan treniņus atbilstošā vidē un ar atbilstošu aprīkojumu.

Projekta mērķa grupa

Projekta īstenotājs prognozē, ka jaunajai sporta hallei varētu būt apmēram 6000 regulāro lietotāju – sešu Tukuma pilsētas vispārējo izglītības iestāžu skolēni un pilsētas iedzīvotāji. Taču jauno sporta kompleksu izmantos arī reģiona skolu audzēkņi, piedaloties dažādās starp skolu sacensībās, un tuvējo pašvaldību skolas - Smārdes, Tumes, Vienības, Slampes un Sēmes pašvaldību skolas, ja tām nebūs atbilstoša inventāra vai telpu, lai nodrošinātu pilnvērtīgu sporta stundu programmas izpildi, līdz ar to paaugstinot nodarbību kvalitāti. Kopumā tas pierāda, ka vidēji jauno sporta halli izmantos ap 10000 iedzīvotāju.

Projekta apraksts

Plānots, ka PPP projekta īstenošanas rezultātā privātais partneris veiks jaunas sporta halles būvniecību, apsaimniekošanu, un piegulošās teritorijas labiekārtošanu, nodrošinot:

- ▶ daudzfunkcionālu sporta zāli, kurā varēs vadīt aerobikas, deju un cita veida nodarbības gan esošajiem deju ansambļiem, bērnu popgrupām, gan citiem kolektīviem;
- ▶ treniņu zāli, kurā varēs trenēties un uzlabot savu fizisko sagatavotību ne tikai skolēni, bet arī citi iedzīvotāji;
- ▶ baseinu;
- ▶ saunu, duškabīnes, garderobes;
- ▶ citas telpas, t.sk.ēdināšanas bloku un konferenču zāli, medicīnas kabinetu.

VPP projekta īstenošana novērsīs problēmas, kuru dēļ šobrīd nav iespējams nodrošināt kvalitatīvas sporta nodarbības. Būtiski uzlabosies sporta nodarbību kvalitāte, būs iespējams paplašināt sadarbību ar citām reģiona skolām, rīkojot dažāda veida sporta sacensības. Turklāt Tukuma pilsētas iedzīvotājiem būs iespēja pavadīt savu brīvo laiku, aktīvi sportojot.

Saistībā ar plānoto sporta halles būvniecību ir uzlabota arī apkārtējās teritorijas infrastruktūra - izbūvēta un noasfaltēta iela un piebraucamais ceļš pie futbola laukuma, ierīkots ielu apgaismojums, izbūvēts gājēju un velosipēdistu celiņš un skeitparks, kā arī mākslīgā seguma futbola laukums, kurus jau šobrīd aktīvi izmanto jaunieši. Blakus ir izrakts diķis, kur turpmāk iecerēts ierīkot peldvietu. Blakus esošajā pilsētas parkā paredzēts ierīkot atpūtas vietas dažāda vecuma bērniem un pieaugušajiem, kas būtiski padarīs pievilcīgāku apkārtējo vidi.

Paredzams, ka PPP projekta īstenošana uzlabos izglītības un aktīvās atpūtas pakalpojumu pieejamību un kvalitāti Tukuma pilsētā.

PPP projekta īstenošanu ir plānots turpināt un tā turpmākās aktivitātes tiks finansētas galvenokārt no Tukuma pilsētas domes nodokļu ieņēmumiem.

Iesniedzējs	Tukuma pilsētas dome
Objekti	Sporta halle Tukuma pilsētā

Projekta arhitektoniskā vīzija

Sporta halle Tukuma pilsētā

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros ir izstrādāti PPP projekta finanšu un ekonomiskie aprēķini un skiču projekts.

Labās prakses piemēru analīze

FEP izstrāde PPP projektam „Sociālās aprūpes centru „Stella Maris” un „Mežciems” rekonstrukcija un apsaimniekošana Rīgā”

Pašreizējā situācija

Rīgas sociālās aprūpes centros (turpmāk – SAC) neatbilstošās infrastruktūras, sliktā tehniskā stāvokļa un telpu konfigurācijas nepiemērotības dēļ nevar tikt sniegti kvalitatīvi sociālās aprūpes pakalpojumi. Darbības turpināšana ilgtermiņā šādos apstākļos nav iespējama, taču Rīgas pilsētas pamatbudžeta līdzekļi sociālajai sistēmai un veselības aprūpei samazinās, tāpēc veikt renovāciju SAC no budžeta līdzekļiem šobrīd nav iespējams.

Izvirzītais mērķis

Uzlabot Rīgas pašvaldības pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, pēc Rīgas SAC „Stella Maris” un „Mežciems” rekonstrukcijas nodrošinot iespēju vairāk nekā 10 000 personām saņemt Rīgas domes sniegtos sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.

Projekta mērķa grupa

Potenciālie SAC klienti ir Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā dzīvojošās pensijas vecuma personas, kā arī personas ar invaliditāti.

Projekta īstenošanas rezultātā būtiski tiks uzlaboti arī darba apstākļi SAC darbiniekiem.

Projekta apraksts

Paredzēts, ka PPP projekta ietvaros privātais partneris veiks Rīgas SAC “Stella Maris” un “Mežciems” rekonstrukciju un apsaimniekošanu, tādējādi nodrošinot:

- ▶ turpmāku klientu uzturēšanās iespēju SAC „Stella Maris” un „Mežciems”;
- ▶ paaugstinātas kvalitātes sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu (paplašinātas dzīvojamās un koplietošanas telpas u.c.);
- ▶ iespējas saņemt alternatīvus sociālos pakalpojumus;
- ▶ vides pieejamību;
- ▶ iespēju saņemt maksas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ar paaugstinātu komforta līmeni.

Projekta īstenošana būtiski uzlabos esošo sociālās aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, kā arī sniegs iespēju SAC piedāvāt alternatīvus sociālos pakalpojumus.

Šis PPP projekts varētu kalpot kā labas prakses piemērs citām pašvaldībām līdzīgu projektu ieviešanā un sociālo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanā.

Projekta arhitektoniskā vizija

Rīgas SAC “Stella Maris”

Rīgas SAC
"Mežciems"

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros ir apzināti potenciālie privātie partneri un noskaidrota to ieinteresētība šāda projekta realizēšanā, izmantojot PPP modeli. Ir izstrādāti skīču projekti SAC „Mežciems” un „Stella maris”, kā arī veikti projektu finanšu un ekonomiskie aprēķini.

Rīgas pilsētas pašvaldība ir pieņēmusi konceptuālu lēmumu par PPP projekta īstenošanu sociālajā jomā, un ir saņemts arī CFLA atzinums par projekta īstenošanu. Šobrīd projekta iesniedzējs gaida FM atzinumu par projekta īstenošanas iespējām un pozitīva lēmuma gadījumā plāno turpināt PPP projekta īstenošanu un organizēt potenciālā PPP projekta atkārtotu prezentāciju, lai apzinātu un piesaistītu privātos investorus šī projekta īstenošanā.

Projekta īstenoātāja viedoklis

Rīgas Domes Labklājības departamenta pārstāvis norādīja, ka, „lai uzturētu un pilnveidotu esošos SAC un radītu jaunus, ir nepieciešami lieli naudas līdzekļi, bet ierobežoto pašvaldības budžeta iespēju dēļ to izdarīt ir gandrīz neiespējami. Tas attiecas arī uz SAC „Stella Maris” un „Mežciems”, kuros nepieciešami būtiski uzlabojumi. Tāpēc bija nepieciešams meklēt alternatīvus risinājumus kvalitatīvu, iedzīvotāju interesēm un vajadzībām atbilstošu pakalpojumu uzturēšanai un izveidošanai.

Ņemot vērā, ka PPP dod iespēju pašvaldības ierobežotajiem budžeta līdzekļiem piesaistīt papildu privātā sektora līdzekļus sociālās aprūpes pakalpojumu pilnveidošanai, PPP projekts būtu ļoti veiksmīga un efektīva alternatīva.

Kā zināms, atbilstoši normatīvo aktu regulējumiem pašvaldībai, lai īstenotu PPP projektu, jāveic potenciālā projekta finanšu un ekonomiskie aprēķini, izvērtējot ieguldījumam atbilstošo vērtību. Šādam aprēķinam savukārt nepieciešama arī objektu tehniskā dokumentācija, kas atkal prasa līdzekļus no pašvaldības budžeta. Tāpēc iespēja LIAA administrētās programmas „Valsts un privātās partnerības veicināšana Latvijā” ietvaros piesaistīt Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzekļus tieši nepieciešamās dokumentācijas izstrādei ļauj uzsākt izvirzītā mērķa īstenošanu, proti, sociālās aprūpes sistēmas sakārtošanu un pilnveidošanu.”

PPP projekta „Šķirotavas un Kurzemes ieslodzījuma vietu celtniecība un uzturēšana” FEP un saistīto dokumentu izstrāde un darbinieku apmācība

Pašreizējā situācija

Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārziņā ir 12 ieslodzījuma vietas. Vairākas ieslodzījuma vietu ēkas padomju laikā piemērotas ieslodzījumam, bet dažas būvētas 19. gadsimtā. Esošā ieslodzījuma vietu infrastruktūra ir pilnībā nolietota un neefektīva no uzturēšanas izmaksu viedokļa, proti, ir lieli siltuma zudumi, bieži nepieciešami remonta darbi un apsardzes nodrošināšanai nepieciešams algot lielu skaitu darbinieku. Esošās ieslodzījuma vietas neatbilst cilvēktiesību un drošības prasībām. Par to ir saņemti arī aizrādījumi no valsts un starptautiskajām organizācijām. Esošās ieslodzījuma vietas nenodrošina tāda kopš 1999.gada Krimināllikumā ir paredzētā kriminālsoda kā „arests” izpildi, jo tā izpildei nav piemērotas infrastruktūras - aresta nama. Līdz ar to tiek samazināta kriminālsodu sistēmas efektivitāte Latvijā.

Esošās infrastruktūras stāvoklis ierobežo notiesāto resocializācijas iespējas, t.sk. nav iespējams izveidot telpas, kur pilnā apjomā īstenot notiesāto izglītošanu, nodarbināšanu, sociālās uzvedības korekciju u.tml. Līdz ar to pastāv lielāka iespējamība, ka ieslodzītie pēc atbrīvošanas izdarīs atkārtotu noziedzīgu nodarījumu.

Iesniedzējs	LR Tieslietu ministrija
Objekti	Šķirotavas un Kurzemes ieslodzījuma vietas

Izvirzītais mērķis

Projekta īstenošanas mērķis ir uzlabot ieslodzījuma efektivitāti Latvijā, proti, efektīvāk izlietot valsts resursus brīvības atņemšanas sodu izpildei, uzlabot ieslodzījuma vietu kapacitāti un sabiedrības drošību, radīt drošu darba vidi ieslodzījuma vietās strādājošajiem, kā arī radīt apstākļus, kuros iespējams pilnībā īstenot notiesāto resocializāciju (resocializācijas rezultātā notiesātie veiksmīgāk iekļausies sabiedrībā un izdarīs mazāk noziedzīgu nodarījumu pēc atbrīvošanas no cietuma). Projekta īstenošana ļaus arī samazināt pamatoto sūdzību skaitu no ieslodzītajiem tiesībsargam, Eiropas Cilvēktiesību tiesai un citām starptautiskajām organizācijām.

Projekta mērķa grupa

Uzlabojot kriminālsodu izpildes apstākļus, tiks nodrošināta veiksmīgāka resocializācija un ieslodzīto iekļaušanās sabiedrībā, tādējādi samazinot noziedzīgu nodarījumu recidīva līmeni.

Infrastruktūras uzlabošana paaugstinās drošības līmeni ieslodzījuma vietu apkārtnē, un vietējiem iedzīvotājiem ieslodzījuma vietās tiks nodrošinātas darba vietas. Turklāt paaugstināsies to vietējo uzņēmumu konkurētspēja, kuri nodarbinās ieslodzītos par salīdzinoši zemu atalgojumu.

Projekta apraksts

PPP izmantošana kā jauns un efektīvs līdzekļu piesaistes modelis jaunu cietumu būvniecībai ir minēta arī ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstības koncepcijas projektā kā atbalstāmais projektu īstenošanas risinājuma variants.

Plānots, ka PPP Projekta ietvaros privātais partneris veiks:

- ▶ Šķirotavas aresta nama būvniecību un apsaimniekošanu;
- ▶ Kurzemes cietuma ēkas būvniecību un apsaimniekošanu.

PPP projekta realizācija uzlabos sabiedrības drošību, radot drošas ieslodzījuma vietas un nodrošinot maksimālu notiesāto resocializāciju un turpmāku noziegumu recidīva samazināšanos.

Projekta arhitektoniskā vizija

Skats uz Kurzemes cietuma ēku

Skats uz Kurzemes cietuma teritoriju

Apakšprojekta ietvaros paveiktais

Projekta īstenošanas ietvaros ir izstrādāti divi FEP un ar tiem saistītie dokumenti un skices - Šķirotavas aresta namam un Kurzemes cietumam.

Privātā sektora ieinteresētība tika apzināta, sagatavojot apakšprojekta iesniegumu. Laikā kopš apakšprojekta īstenošanas uzsākšanas ministrija saņēmusi informāciju par potenciālo privāto partneru ieinteresētību PPP.

Projekta īstenotāja viedoklis

Ņemot vērā to, ka esošā ieslodzījuma vietu infrastruktūra ir neefektīva un pilnībā nolietota un ieslodzījuma vietās ir mazas iespējas resocializācijai – ieslodzīto nodarbināšanai, izglītošanai un uzvedības korekcijai, LR Tieslietu ministrija izstrādājusi ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstības koncepcijas projektu, kas paredz jaunu ieslodzījuma vietu celtniecību, izmantojot publisko un privāto partnerību kā iespējamo finansēšanas, būvniecības un uzturēšanas modeli.

LR Tieslietu ministrijas pārstāvis norādīja, ka publiskā un privātā partnerība ieslodzījuma vietu celtniecībai un uzturēšanai tiek izmantota vairākās valstīs, turklāt pieredze un privātajam partnerim nodoto funkciju apjoms dažādās valstīs, piemēram, Vācijā, Lielbritānijā, Dienvidāfrikā, ASV, ir būtiski atšķirīgs.

LR Ministru kabinets 2009. gada 14. decembra sēdē izskatīja sagatavoto koncepciju un nolēma kā pirmo cietumu ar publiskās un privātās partnerības palīdzību būvēt Olaines cietumu. Arī Olaines cietuma būvniecības un apsaimniekošanas PPP projektam šīs Programmas ietvaros tika saņemts finansējums juridiskās dokumentācijas PPP īstenošanai, t.sk. PPP iepirkuma procedūras dokumentācijas un līguma projekta izstrādei.

LR Tieslietu ministrijas pārstāvis apliecināja, ka Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programma „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” ir devusi lielisku iespēju izstrādāt finanšu un ekonomiskos aprēķinus divām ieslodzījuma vietām – Kurzemes cietumam (brīvības atņemšanas soda, kriminālsoda – aresta - un apcietinājuma izpildei) un Šķirotavas aresta namam, kurā tiks izpildīts kriminālsods – arests.

Apakšprojekta īstenošanas laikā notika gan apmācība, gan spraigas diskusijas par labāko projekta īstenošanas modeli, un visiem iesaistītajiem partneriem, t.sk. LR Tieslietu ministrijai, LR ieslodzījuma vietu pārvaldei, VAS „Tiesu namu aģentūra”, biedrībai „Sabiedriskās politikas centrs „Providus” un Kurzemes plānošanas reģionam, apakšprojekta īstenošana ir sniegusi daudz jaunu zināšanu.

Programmas ietvaros īstenoto PPP projektu ietekme uz sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību

Īstenojot Programmas ietvaros PPP projekta ieviešanai līdzfinansējumu saņēmušos apkašprojektus, reģionos tiktu uzlabota šādu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte:

- ▶ sociālā aprūpe un rehabilitācija (Rīgas domes Labklājības departamenta apakšprojekts „Sociālās aprūpes centru „Stella Maris” un „Mežciems” rekonstrukcija un apsaimniekošana Rīgā” un Latvijas Republikas Labklājības ministrijas apakšprojekts „Jaunu ēku būvniecība, esošās infrastruktūras sakārtošana un apsaimniekošana sociālās aprūpes centrā „Kīši”);
- ▶ sportu un aktīvās atpūtas iespējas un saistītie pakalpojumi (Limbažu novada domes apakšprojekts „Daudzfunkcionālā sporta un veselības kompleksa būvniecība un apsaimniekošana Limbažu pilsētā”, Tukuma novada Domes apakšprojekts „Jaunas sporta halles būvniecība un apsaimniekošana Tukuma pilsētā”, Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas apakšprojekts „Augstskolu - RTU, LU, RSU - infrastruktūras attīstība un apsaimniekošana”, kura ietvaros RTU un LU vajadzībām tiks izbūvēti multifunkcionāli sporta kompleksi Ķīpsalā un Torņakalnā);
- ▶ pirmsskolas izglītības iestādes pakalpojumi (Rīgas domes Īpašuma departamenta apakšprojekts „Pirmskolas izglītības iestādes Rīgā, Maskavas ielā 256, renovācija, apsaimniekošana un bērnudārza pakalpojuma nodrošināšana”);
- ▶ mūsdienīgu prasībām atbilstoši reģiona bibliotēkas pakalpojumi (Limbažu novada domes apakšprojekts „Limbažu galvenās reģiona bibliotēkas būvniecība un apsaimniekošana”);
- ▶ pašvaldības struktūrvienību sniegto pakalpojumu pieejamības vienkopus nodrošināšana (Ādažu novada domes apakšprojekts „Ādažu novada domes administratīvās ēkas būvniecība un apsaimniekošana”);
- ▶ atbalsta pakalpojumi jaunizveidotiem elektronikas un elektrotehnikas nozares uzņēmumiem (Ogres novada pašvaldības apakšprojekts „Ogres biznesa un inovāciju inkubatora rekonstrukcija”);
- ▶ mūsdienīgu prasībām atbilstošas infrastruktūras izveidošana iedzīvotāju drošības un darbinieku ērtības nodrošināšanai (Ogres novada pašvaldības apakšprojekts „Ogres novada satiksmes optimizācijas objektu - autotransporta un gājēju tilta pār Ogres upi un tuneļa zem dzelzceļa Rīga- Daugavpils būvniecība” un Latvijas Republikas Vides ministrijas Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienības Rāznes nacionālā parka administrācijas apakšprojekts „Rāznes nacionālā parka teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūras izveide”);
- ▶ normatīvajiem aktiem atbilstošas un drošas ieslodzījuma vietas un maksimāla notiesāto resocializācija, lai panāktu noziegumu recidīva samazināšanos (Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas apakšprojekti „Olaines cietuma būvniecība un uzturēšana” un „Šķirotavas un Kurzemes ieslodzījuma vietu celtniecība un uzturēšana”).

Finansējuma piesaistes iespējas turpmākai PPP modeļa ieviešanai

Vairumā gadījumu Pētījuma ietvaros aptaujātie apakšprojektu iesniedzēji turpmāko PPP projekta ieviešanas aktivitāšu īstenošanas finansēšanai, t.sk. nepieciešamās dokumentācijas izstrādei u.tml. projekta sagatavošanas priekšdarbiem, plāno izmantot budžeta līdzekļus un iespēju robežās turpmākajai projekta attīstībai meklēt arī iespējas saņemt līdzfinansējumu no ES fondu līdzekļiem.

Jāņem vērā, ka resursu apjoms, kas nepieciešamas šo projektu īstenošanas turpmāko aktivitāšu nodrošināšanai, nav liels, un pēc iepirkuma realizēšanas turpmāko PPP projekta īstenošanas finansēšanu publiskais partneris varēs nodot privātajam partnerim.

Kā norādīja FM pārstāvis, lai publiskajiem partneriem atvieglotu PPP īstenošanas procesu un samazinātu ar PPP projektu un iepirkumu dokumentācijas sagatavošanu saistītās izmaksas, 2010. gada beigās CFLA ir veikusi standartdokumentācijas izstrādi PPP projektu īstenošanai transporta pakalpojumu sniegšanas un ūdensapgādes un kanalizācijas nodrošināšanas jomās.

Standartdokumentācija sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai ir veidota koncesijas modelim, un tajā ietilpst:

- ▶ koncesijas līguma projekts;
- ▶ konkursa ar pretendentu atlasī 1. un 2. kārtas nolikums;
- ▶ vadlīnijas nolikuma un līguma sagatavošanai.

Savukārt standartdokumentācija ūdensapgādes un kanalizācijas nodrošināšanai ir veidota institucionālās partnerības koncesijas modelim, un tajā ietilpst:

- ▶ koncesijas līguma projekts;
- ▶ konkursa ar pretendentu atlasī 1. un 2. kārtas nolikums, pakalpojumu sniegšanas vispārējās specifikācijas;
- ▶ vadlīnijas nolikuma un līguma sagatavošanai.

Galvenie kavējošie faktori PPP modeļa ieviešanai Latvijā

PPP modeļa ieviešanu ierobežojošie ārējie faktori

Saistībā ar ekonomisko lejupslīdi Latvijas valsts 2010. gada 25. janvārī nodomu vēstulē Starptautiskajam valūtas fondam (turpmāk – SVF) apliecināja, ka turpinās īstenot galvenos 2009. gada budžeta grozījumos paredzētos pasākumus, lai samazinātu saistības un mazinātu vidēja termiņa riskus, t.sk. neuzsāks jaunus PPP projektus 2010. gadā (izņemot koncesijas, kurās vispārējās valsts sektors neuzņemas papildus riskus vai saistības). Šī apņemšanās saskaņā ar 2010. gada 5.jūlijā parakstīto trešo nodomu vēstuli SVF ir attiecināma arī uz 2011. gadu.⁹

Lai gan ierobežojumi attiecas tikai uz lielajiem infrastruktūras projektiem, šī apņemšanās negatīvi atsaucās arī uz koncesiju līgumu slēgšanu, jo publisko partneru pārstāvji nezināšanas dēļ mēdz noteiktos ierobežojumus attiecināt uz visām PPP formām.¹⁰

Tāpēc Publiskās un privātās partnerības asociācija iesaka veicināt publisko partneru pārstāvju informētību un sniegt konsultācijas par koncesiju līgumu slēgšanas iespējām, kā arī kā īpaši atbalstāmas noteikt tās nozares, kuru attīstīšanai šobrīd nav iespējams piesaistīt ES fondu finansējumu, jo projektu realizēšana šajās nozarēs šobrīd praktiski nav iespējama bez PPP modeļa izmantošanas.

Tāpat Publiskās un privātās partnerības asociācija uzskata, ka par PPP attīstību atbildīgajām institūcijām būtu jāveicina iecerēto PPP projektu laika grafika savlaicīga plānošana brīdīm, kad valsts ekonomiskā situācija būs uzlabojusies, lai nepieciešamie sagatavošanas darbi tiktu veikti jau šobrīd un projektu realizācija tiktu uzsākta nekavējoties pēc attiecīgas vienošanās panākšanas ar SVF.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 23.februāra rīkojuma Nr.67 „Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” (turpmāk – Valdības rīcības plāns) 12.15.1. un 12.15.2. punktu plānots:

- ▶ „līdz 2011. gada 30. decembrim sarunās ar starptautiskajiem aizdevējiem vienoties neuzsākt jaunus PPP projektus, kas ietekmētu budžeta deficītu un valsts parādu atbilstoši ESA- 95 metodoloģijai, izņemot, ja šo projektu īstenošanas izmaksu ilgtermiņa saistību palielinājums tiek kompensēts ar attiecīgo kārtējo izdevumu samazinājumu, un
- ▶ līdz 2012. gada 30. decembrim sarunās ar starptautiskajiem aizdevējiem vienoties par visu PPP veidu īstenošanas iespējamību.”

Iekšējie PPP modeļa ieviešanu ierobežojošie faktori

Nepietiekamas publiskā partnera zināšanas

Pētījuma „Publiskā un privātā partnerība Latvijā: pieredze un perspektīvas” autori norādīja, ka publiskā partnera nepietiekamā kompetence izpaužas gan nespējā sniegt atbildes uz iepirkuma dalībnieku jautājumiem, gan arī kā pārāk plaši un izšķērdīgi plāni, kas, ekonomiskajai situācijai mainoties, var izrādīties nepamatoti.¹¹ Šie fakti, kā arī tas, ka publiskie partneri apsver iespēju uzsākt PPP projektu pārsvarā tikai tādos gadījumos, kad apzinātas neapmierinātās vajadzības pēc pakalpojumiem, nevis, lai nodotu privātajiem partneriem tādus pakalpojumus vai darbības, kas nav tiešā valsts vai pašvaldības iestādes kompetencē, vēlreiz apliecina nepieciešamību pēc profesionālu konsultāciju pieejamības un potenciālo PPP projektu neatkarīga izvērtējuma valsts līmeņa kompetences centrā.

Arī FM apliecināja, ka publiskajam sektoram trūkst nepieciešamo zināšanu par PPP projektiem, tāpēc šobrīd tiek pētīta plānotās attīstības bankas iespēja piedalīties tādos investīciju projektos, kuru īstenošanai var apvienot publisko un privāto finansējumu. Attīstības banka palīdzētu pareizi strukturēt šādus projektus, lai varētu piesaistīt gan vietējās komercbankas, gan starptautiskās finanšu institūcijas (EIB, ERAB u.c.).

Izpratnes trūkums par PPP piemērojamajiem tiesību aktiem

Lai gan tiek uzskatīts, ka pieņemtajā likumā publiskā un privātā partnera intereses ir sabalansētas, uzņēmēju aptauja rāda, ka vairāk kā pusei komersantu, kuri varētu piedalīties PPP projektos, nav viedokļa par to, cik lielā mērā PPP likums Latvijā aizsargā privātā partnera intereses, un atzīst, ka ir grūti orientēties PPP regulējumā Latvijā.¹²

Iespējams, šādu viedokli ietekmē tas, ka PPP likums tika pieņemts salīdzinoši nesen un ka paralēli tam pēdējā laikā ir izdarīti arī

9 Republic of Latvia: Second Review and Financing Assurances Review Under the Stand-By Arrangement, Request for Extension of the Arrangement and Rephasing of Purchases Under the Arrangement and Request for Waiver of Nonobservance and Applicability of Performance Criteria, vēstules informatīvā kopija publicēta LR Finanšu ministrijas oficiālajā interneta lapā: <http://www.fm.gov.lv/?lat/aktualitates/jaunumi/50032/>

10 Publiskā un privātā partnerība Latvijā: pieredze un perspektīvas (2010): Baltic Institute of Social Sciences nodibinājums, 15.lpp.

11 Publiskā un privātā partnerība Latvijā: pieredze un perspektīvas (2010): Baltic Institute of Social Sciences nodibinājums, 15.lpp.

12 Publiskā un privātā partnerība Latvijā: pieredze un perspektīvas (2010): Baltic Institute of Social Sciences nodibinājums, 15.lpp.

vairāki saistīto normatīvo aktu grozījumi. To apliecina arī FM, norādot, ka, lai normatīvos aktus pielāgotu izmantošanai arī PPP jomā, ir veiktas šādas izmaiņas:

- ▶ Likums „**Par uzņēmumu ienākuma nodokli**” –veiktas izmaiņas, nodrošinot iespēju atzīt PPP projektos iesaistīto privāto partneru kapitālos izdevumus nodokļu aprēķināšanas vajadzībām pakāpeniski (izmaiņas spēkā no 18.11.2009.);
- ▶ Likums „**Par nekustamā īpašuma nodokli**” - veiktas izmaiņas, nodrošinot, ka īpašums, kas radīts, īstenojot PPP projektu, un tiek lietots pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai, ar nodokli netiek aplūkts (izmaiņas spēkā no 01.01.2010.);
- ▶ **Gada pārskatu likums** –tika veiktas izmaiņas, lai noteiktu kārtību, kādā šī likuma subjekts atspoguļo bilancē ilgtermiņa ieguldījumus PPP līgumā noteiktajos valsts vai pašvaldības nekustamajos īpašumos, kā arī attiecīgi papildinātu likumā noteikto bilances shēmu (paredzēts, ka šīs izmaiņas ir spēkā, sākot ar 2010. pārskata gadu);
- ▶ Likums „**Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru**” - tika veiktas izmaiņas, paredzot PPP līgumu reģistrācijas kārtību (izmaiņas spēkā no 29.10.2009.);
- ▶ Likums “**Par pievienotās vērtības nodokli**” (izmaiņas spēkā no 01.12.2009.);
- ▶ **Valsts pārvaldes iekārtas likums** – tika veiktas izmaiņas deleģēšanas līguma normās (izmaiņas spēkā no 15.06.2010.);
- ▶ Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 26. oktobra noteikumos Nr.893 “**Iepirkumu uzraudzības biroja nolikums**” veikti, lai piešķirtu iepirkumu uzraudzības birojam tiesības izskatīt iesniegumus par koncesijas procedūru pārkāpumiem.

Gan PPP politikas veidotājiem, gan sociālajiem partneriem, kuri piedalījās PPP likuma un citu normatīvo aktu izstrādē, būtu jāpievērš uzmanība skaidrojošajam darbam par šo tiesību aktu būtību un saturu, īpašu uzmanību pievēršot abu pušu interešu aizstāvēbai.

Savstarpējās uzticēšanās trūkums

Būtisks publiskā un privātā sektora sadarbību kavējošs faktors ir savstarpējās uzticēšanās trūkums. To apliecina aptaujas laikā uzņēmēju paustais viedoklis, ka, no vienas puses, PPP projektu īstenošana veicina uz sadarbību un uzticēšanos vērstu saskarsmes formu veidošanu gan uzņēmēju starpā, gan starp uzņēmējiem un publisko sektoru. Taču, no otras puses, vaicāti, vai Latvijas valsts/pašvaldību institūcijām un citiem uzņēmējiem visumā var uzticēties, vai arī sadarbībā ar tiem piesardzības gandrīz nekad nevar būt par daudz, lielākā daļa uzņēmēju atbildēja, ka neuzticas ne publiskajam sektoram, ne citiem Latvijas uzņēmējiem.¹³

Pozitīvu PPP projektu piemēru trūkums

Pētījuma „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldībās” autori, analizējot pašvaldību sniegto informāciju, secināja, ka pašvaldībām nereti ir grūti novērtēt nepieciešamību pēc sadarbības ar citām pašvaldībām. Pašvaldības nav pietiekami informētas par labas prakses piemēriem un iespējam, ko sniedz šāda sadarbība. Pašvaldībām trūkst arī informācijas par to, kādi būtu viņu ieguvumi, iesaistoties PPP projektos.

Trūkst reālu piemēru par veiksmīgi īstenotiem PPP projektiem, kas pašvaldībām sniegtu informāciju par to, kā šāda veida projekti tiek attīstīti, kādas darbības tie kā arī ar kādām grūtībām praksē nākas saskarties, realizējot šos projektus.

Šādu veiksmīgu piemēru trūkums bieži traucē pašvaldībām izvērtēt iespējas un pieņemt lēmumu par sadarbību kopīgu mērķu sasniegšanai.¹⁴

Sarežģīts PPP projektu īstenošanas process

Kā vēl viens PPP sadarbību kavējošs faktors pētījumā „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldībās” tiek minēts sarežģītais PPP projektu īstenošanas process, t.sk. lēmumu pieņemšana attiecībā uz PPP projektu izstrādi un finanšu plūsmu veidošanas un saskaņošanas procedūru, kas kļūst vēl sarežģītāka, ja PPP projektā nolēmušas iesaistīties vairākas pašvaldības.¹⁵

PPP modeļa ietvaros projekta saskaņošanas process patiesi ir sarežģītāks, jo projekta īstenošanai jāsaņem FM un CFLA apstiprinājums, kas nav nepieciešams, ja projekts tiek finansēts no pašvaldības budžeta. To intervijā apstiprināja arī FM pārstāvis.

PPP projekta attīstīšanai nepieciešamā finansējuma trūkums

Finansējuma trūkumu kā vienu no galvenajiem PPP projektu īstenošanu kavējošajiem faktoriem šī Pētījuma ietvaros minējuši vairāki apakšprojektu iesniedzēji.

Vairumā gadījumu iesniedzēji meklē iespējas turpmākai PPP projekta īstenošanai saņemt līdzfinansējumu no ES fondu

13 Publiskā un privātā partnerība Latvijā: pieredze un perspektīvas (2010): Baltic Institute of Social Sciences nodibinājums, 15.lpp.

14 Pētījums „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldībās”(2010): Biedrība „ Publiskās un privātās partnerības asociācija” sadarbībā ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju, 30-31. lpp.

15 Turpat, 31.lpp.

līdzekļiem vai plāno nepieciešamās dokumentācijas izstrādi finansēt no budžeta līdzekļiem, bet turpmāko PPP projekta īstenošanas finansēšanu nodot privātajam partnerim.

Biedrības „Publiskā un privātā partnerības asociācija” apliecināja, ka tās rīcībā nav informācijas par to, ka šobrīd būtu pieejama kāda programma ES fondu līdzfinansējuma saņemšanai turpmāko PPP projekta aktivitāšu īstenošanai. Tomēr FM pārstāvis norādīja, ka, lai gan šajā ES fondu plānošanas periodā nav darbības programmas, kas atbalstītu tieši turpmāko PPP ieviešanas aktivitāšu finansēšanu, FM rīcībā esošā informācija liecina, ka atsevišķu PPP projektu īstenošanas aktivitāšu finansēšanai atkarībā no projekta specifikas un nozares līdzfinansējumu no ES fondiem tomēr ir iespējams piesaistīt. To apliecina arī Ventspils koģenerācijas stacijas PPP projekta piemērs, kura īstenošanai izdevās piesaistīt Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējumu 34,6 miljonu eiro (24,3 miljonu latu) apmērā. Taču diemžēl šī PPP projekta īstenošana ekonomiskās situācijas dēļ tika apturēta, jo projekta privātajam partnerim neizdevās piesaistīt projekta realizēšanai nepieciešamo finansējumu. Kā norādīja FM pārstāvis, PPP modeļa un ES fondu sasaiste ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā ir sarežģītāka nekā tradicionālā projekta realizācijas modeļa gadījumos, taču tā nav neiespējama.

Ekonomiskā situācija valstī

Pētījuma ietvaros gan vairāki apakšprojektu iesniedzēji, gan arī Publiskās un privātās partnerības asociācija apliecināja, ka viens no PPP attīstību kavējošajiem faktoriem valstī šobrīd ir arī ekonomiskās situācijas pasliktināšanās pēdējos gados, kas ierobežo gan publisko, gan privāto partneru finansējuma iespējas, un ka citos ekonomiskajos apstākļos realizēto PPP projektu skaits šobrīd jau būtu lielāks.

Ņemot vērā pakāpenisko ekonomiskās situācijas uzlabošanos valstī un Valdības rīcības plānā iekļautās ieceres panākt vienošanos ar SVF par PPP projektu daļēju īstenošanas ierobežojumu atcelšanu no 2012. gada un pilnīgu to atcelšanu no 2013. gada, Publiskās un privātās partnerības asociācija aicina publiskos partnerus izmantot šo laiku ar PPP projektiem saistīto priekšdarbu veikšanai, piemēram, visas ar PPP projektu saistītās dokumentācijas sagatavošanai, aprēķinu veikšanai un potenciālo privāto partneru ieinteresētības apzināšanai u.c., lai projektu realizācija varētu tikt uzsākta tūlīt pēc pastāvošo ierobežojumu atcelšanas.

Priekšlikumi PPP modeļa ieviešanas veicināšanai Latvijā

Apkopojot līdz šim veikto pētījumu rezultātus un LR Finanšu ministrijas kā PPP politikas veidotāja, kā arī biedrības „Publiskās un privātās partnerības asociācija” paustos viedokļus par PPP attīstību Latvijā, priekšlikumi PPP modeļa ieviešanas veicināšanai tika sadalīti trīs vēlamajos darbības virzienos.

Izglītošana un informēšana

Kompetences pilnveidošana

Lai veicinātu PPP vides attīstību valstī, svarīgi paaugstināt pašvaldību kompetences līmeni attiecībā uz PPP izmantošanas iespējām. Kā norādījuši pētījuma „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldības” autori, nereti pašvaldībās trūkst specifisko zināšanu un cilvēkresursu. Turklāt līdz šim pašvaldībās uzkrātās zināšanas un pieredze PPP projektu izstrādē nav pietiekama, lai pasargātu no iespējamām neveiksmēm PPP projektu īstenošanā. Tāpēc PPP attīstības veicināšanai būtu svarīgi turpināt attīstīt un pilnveidot CFLA kā kompetences centra kapacitāti, nodrošinot pašvaldības ar zinošu speciālistu palīdzību, informācijas sniegšanu un praktisku atbalstu, īstenojot PPP projektus.

Lai paaugstinātu pašvaldību vispārējo kompetences līmeni, ir nepieciešams kvalitatīvs izskaidrojošs darbs PPP projektu īstenošanas jautājumos:

- ▶ jāorganizē izglītojoši semināri un konferences par PPP;
- ▶ kopīgās diskusijās jāveicina lielāka iedziļināšanās un ieinteresētība PPP jomā;
- ▶ jāsniedz atbildes uz jautājumiem, kas līdz šim pašvaldībām PPP jomā nav bijuši skaidri, tādējādi novēršot neskaidrības un mazinot sarežģījumus, ar ko pašvaldībām nākas saskarties, izstrādājot šāda veida projektus.

Šai izskaidrošanai jābūt maksimāli vienkāršai un saprotamai, izmantojot dažādus uzskates materiālus.

Ar plašāku informāciju par PPP projektu specifiku un realizēšanas iespējām jānodrošina ne vien publiskais, bet arī privātais sektors. Jāpaaugstina arī privāto uzņēmēju kompetence PPP jomā un jārada vēlme iesaistīties PPP projektos, jo, kā liecina līdzšinējā prakse, lai gan iespējas pastāv, tomēr privātā kapitāla piesaiste dažādu tautsaimniecību nozaru attīstības plānošanā vēl aizvien netiek pilnībā izmantota.

Informatīvi izglītojošais darbs par piemērojamajiem tiesību aktiem

Pētījums „Publiskās un privātās partnerības izplatību Latvijā veicinošo un kavējošo faktoru analīze” diemžēl atklāja, ka uzņēmējiem ir nepietiekamas zināšanas par PPP normatīvo regulējumu. Tāpēc visas iesaistītās puses aktīvi jāinformē par PPP normatīvo regulējumu un jāskaidro, kādi mehānismi ir iestrādāti PPP likumā, lai aizstāvētu publiskā un privātā partnera intereses. Šāda PPP likuma skaidrošana stiprinātu partneru pārliecību, ka projektā veiktie ilgtermiņa ieguldījumi ir pietiekami aizsargāti un ka līgums nevar tikt laužts, piemēram, mainoties politiskajai varai u. tml.

Potenciālie publiskie partneri jāinformē par izstrādāto standartdokumentāciju PPP projekta iepirkuma veikšanai un līguma slēgšanai, un jāveicina to pielietojums turpmākajos PPP projektos, lai vienkāršotu PPP projektu sagatavošanu.

Sadarbības veicināšana

Pētījuma „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldības” autori secināja, ka nereti pašvaldības uzskata, ka vairāku publisko partneru apvienošanās padara PPP projekta ieviešanu sarežģītāku un tāpēc reti vienojas par vienota projekta īstenošanu.

Taču atbildīgajām institūcijām būtu lietderīgi koordinēt un veicināt pašvaldību ar līdzīgām vajadzībām apvienošanu, lai veidotu kopīgu PPP projektu (līdzīgi kā tas notika četru pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecības un apsaimniekošanas gadījumā), jo kā rāda līdzšinējā pieredze, projektu apvienošana padara tos rentablākus, savukārt pašvaldību cilvēkresursu un citu resursu apvienošana, kā arī projekta sākotnējā koordinēšana valsts līmeņa institūcijās ļāvusi izstrādāt kvalitatīvus iepirkuma dokumentus un līguma nosacījumus.

Lai paaugstinātu pašvaldību vēlmi un ieinteresētību sadarboties savā starpā, ir jāveic izskaidrojošais darbs. Pašvaldības ir jāiepazīstina ar veiksmīgiem sadarbības piemēriem, tādējādi mazinot pašvaldību skeptisko attieksmi, jāizskaidro to reālās sadarbības iespējas, kā arī jāsniedz informācija par ieguvumiem, kas paredzami, īstenojot PPP projektus sadarbības ceļā.

Lai valstī veiksmīgi darbotos PPP un tiktu īstenoti patiešām veiksmīgi šāda veida projekti, jāveicina ne tikai sadarbība publisko partneru starpā, bet arī jāapzinās partnerības nozīmība privātā un publiskā sektora starpā. Projektā iesaistītajām pusēm jāspēj identificēt sevi kā partneri, nevis kā pasūtītāju vai izpildītāju, un tā vietā, lai radītu interešu konfliktu, jāapzinās partnerība kā

komandas darbs, kurā būtisku lomu spēlē cieša sadarbība, vienošanās par kopīgām interesēm un mērķiem un kopīgu un efektīvu paņēmienu praktizēšana šo mērķu sasniegšanai.

PPP pieredze

Lai gan pašvaldības ir ieinteresētas PPP projektos un gandrīz visās nozarēs plāno būtiski palielināt to skaitu, tomēr pētījuma „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldībās” autori secināja, ka pašvaldību attieksmi pret PPP izmantošanu lielā mērā ietekmē līdzšinējā pieredze. Tāpēc tās trūkums pieņemot gala lēmumu, var būt būtisks iemesls, lai neizvēlētos PPP.

Lai nodrošinātu PPP pieredzes veidošanos arī tiem publiskajiem partneriem, kas līdz šim nav piedalījušies PPP projektu īstenošanā, būtiski ir ne tikai popularizēt veiksmīgos PPP projektus, bet arī veikt pilnu riska analīzi kādam no lielajiem PPP infrastruktūras projektiem. Šāda veida pētījumi būtu efektīvs līdzeklis, lai uzlabotu gan privāto, gan publisko partneru kompetenci, kā arī kalpotu par noderīgu informācijas avotu.¹⁶

Pētījuma „Publiskas un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldībās” ietvaros publisko partneru vidū izskanēja viedoklis, ka nepieciešama pozitīvo PPP projektu īstenošanas gadījumu popularizēšana. Uzskatāms stāsts par kāda projekta īstenošanu no sākuma līdz beigām, var sniegt ļoti daudzveidīgu informāciju, kas pašvaldībām nepieciešama, lai izvērtētu savu gatavību, vēlmi un ieinteresētību iesaistīties šāda veida projektos.

Tā kā Latvijā īstenoto PPP projektu pieredze ir salīdzinoši neliela, par šādiem labas prakses piemēriem varētu derēt ne vien Latvijā, bet arī ārvalstīs īstenotie PPP projekti. Turklāt svarīgi ir ne tikai informēt par veiksmēm, kādas bijušas projekta īstenošanas gaita, bet arī par neveiksmēm un grūtībām, ar kādām nācies saskarties projekta īstenošanā, tādējādi ļaujot mācīties no citu kļūdām, lai nepieļautu šādas kļūdas īstenojot savus PPP projektus.

---

16 Pētījums „Publiskās un privātās partnerības izmantošanas iespējas pašvaldībās”(2010): Biedrība „Publiskās un privātās partnerības asociācija” sadarbībā ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju, 46. lpp.